Poniedziałek
10.11.2025

| **6,00 ZŁ** w tym 5% VAT

Legnica | Lubin

panorama legnicka

www.legnica.naszemiasto.pl

Nr 45

FOT. EB/FB

INWESTYCJE

ZAWISŁA WIECHA NA MERCEDESIE KOŁO JAWORA **BUDUJĄ NOWOCZESNĄ FABRYKĘ VANÓW**

str. 9

INTERWENIUJEMY

Zamknięte baseny przy ulicy Radosnej, czyli scenografia jak z horroru

Potrzebny pomysł na zagospodarowanie miejsca, które służyło mieszkańcom Kopernika i Piekar **str. 6**

FOT. MATEUSZ ROŻAŃSKI

LEGNICA

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

Polonez, żywa flaga, bieg... Świętujemy naszą niepodległość

Koncert Nocnej Zmiany Bluesa i inne atrakcje, nie tylko artystyczne, na legnickim Rynku **str. 4**

OGÓLNOPOLSKA AFERA

Zatrzymano wiele dyrektorek szkół. Sprawa wyłudzania dotacji dotyczy też Legnicy **str. 5**

LEGNICA

Radni Prawa i Sprawiedliwości walczą o powrót krzyża do sali sesyjnej Rady Miejskiej Legnicy. Jaki argument ma prezydent? **str. 3**

OCHRONA ZDROWIA

Legnicki szpital trafił do Dolnośląskiej Sieci Udarowej. Szybciej będzie można pomóc choremu **str. 2**

Nr ISSN 1234-5393
Nr indeksu 272655

eprasa.pl 8f20840ffa

FOT. ARCHIWUM PPG

LEGNICA

Za darmo zbadają, czy masz cukrzycę

Z darmowego programu profilaktyki cukrzycy mogą skorzystać w Legnicy osoby, które spełniają następujące kryteria: • wiek: 45-65 lat • miejsce zamieszkania: Legnica • brak rozpoznanej cukrzycy typu 2 • w ciągu ostatnich 3 lat nie miały przeprowadzonychbadań w kierunku cukrzycy • mają nadwagę lub otyłość (BMI > 25)• prowadzą mało aktywny tryb życia, w ich rodzinach występowała ta choroba • miały w przeszłości nieprawidłowy poziom cukru • mają nadciśnienie tętnicze.

Rejestrację na badania prowadzi Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Legnica, pod numerem tel. 788 800 249.

Badania zostaną wykonane w wybrane soboty, do 30 listopada 2025 r.

Kolejne zapisy chętnych prowadzone będą w cyklach co 2 tygodnie, do końca listopada. Realizatorem programu jest Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy.

Legnicki szpital w Sieci Udarowej

Redakcja
miejscowość

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy wejdzie w skład Sieci Udarowej. Utworzy ja 12 dolnośląskich szpitali. Koordynatorem jest Uniwersytecki Szpital Kliniczny we Wrocławiu.

Dzięki sieci, pacjenci z Dolnego Śląska zyskają równy dostęp do nowoczesnych metod leczenia - bez względu na to, jak daleko od Wrocławia wystąpi udar. Sieć będzie wspierało innowacyjne oprogramowanie Brainomix wykorzystujące sztuczną inteligencję (AI) do błyskawicznej analizy badań tomografii komputerowej. Wystarczy zaledwie 9 minut. Z narzędzia będą korzystać lekarze ze wszystkich 12 oddziałów udarowych w regionie. Oprogramowanie zostało już wdrożone w trzech placówkach. Jak to działa? System w czasie rzeczywistym odpowiada na kluczowe pytania: czy pacjent ma udar, jakiego jest on rodzaju (niedokrwienny czy krwotoczny) oraz czy doszło do zablokowania dużej tętnicy mózgowej.

Jeśli nie wiadomo dokładnie, kiedy udar wystąpił, oprogramowanie potrafi oszacować czas zachorowania i pokazać, czy jest jeszcze obszar mózgu, który można uratować.

Co więcej, lekarz z lokalnego ośrodka może natychmiast skonsultować przypadek z jednym z trzech wysokospecjalistycznych centrów referencyjnych: USK we Wrocławiu, Dolnośląskim Szpitalem Specjalistycznym im. T. Marciniaka oraz Zespołem Opieki Zdrowotnej w Bolesławcu, które wykonują zabiegi trombektomii mechanicznej.

Do tej pory konsultacje opierały się na słownym przekazie. Teraz lekarz, oprócz danych klinicznych, będzie mógł udostępnić obrazy z tomografu w czasie rzeczywistym. Dzięki temu radiolog interwencyjny, czyli specjalista wykonujący trombektomię, od razu widzi, czy zabieg jest technicznie możliwy.

Decyzja o transporcie pacjenta zapada szybciej i jest w pełni obiektywna.

FOT. MIASTO LEGNICA

LEGNICA

Wymieniają windę dla osób niepełnosprawnych w budynku ratusza

Prace związane z wymianą windy dla niepełnosprawnych w budynku Urzędu Miasta Legnicy już się rozpoczęły. Koszt tej inwestycji wynosi ponad 412 tysięcy złotych.

Służąca do niedawna winda hydrauliczna dla osób niepełnosprawnych została zainstalowana w 1997 roku, czyli niemal 30 lat temu.

- Z powodu wyeksploatowania winda musiała zostać wyłączona z użytku. Nowa winda, która jest obecnie montowana, będzie miała napęd elektryczny - mówi Grzegorz Koczubaj, rzecznik prasowy legnickiego ratusza.

Prace związane z wymianą windy w Urzędzie Miasta Legnicy wykonuje firma Intero Serwis z Warszawy.

Nowa winda powinna „zabrać na pokład" pierwsze osoby z niepełnosprawnościami jeszcze tym roku. EG

Tel. 573 845 562/poniedziałki i środy, godz. 14-18

Skorzystaj z bezpłatnego telefonu porad prawnych dla dolnośląskich seniorów

Aby skorzystać z bezpłatnej porady prawnej wystarczy zadzwonić pod nr 573 845 562, a po odsłuchaniu komunikatu wcisnąć cyfrę „1". Z Telefonicznego Punktu Porad Prawnych mogą korzystać osoby, które ukończyły 60. rok życia i mieszkają w woj. dolnośląskim. Dyżury - w poniedziałki i środy, w godz. 14-18. Celem Telefonicznego Punkt Porad Prawnych dla seniorów jest m.in. zapewnienie możliwości uzyskania porady osobom starszym, także seniorom, których nie stać na opłatę porady. Chodzi też o wspieranie mieszkańców wsi, skąd trudniej dostać się do prawnika. To także troska o ludzi chorych, niepełnosprawnych, potrzebujących pomocy prawnej. Telefoniczny Punkt Porad Prawnych jest inicjatywą Fundacji Przyszłość.

ZGŁOŚ AWARIĘ/USTERKĘ W MIEŚCIE: (76) 729 99 95

Legnicki Telefon Pierwszego Kontaktu

Pod numerem telefonu (76) 729 99 95 mieszkańcy Legnicy mogą zgłaszać różnorodne usterki i awarie związane z infrastrukturą komunalną. Zgłosić będzie można:

- **uszkodzone latarnie;**
- **uszkodzone ławki;**
- **uszkodzone elementy placów zabaw;**
- **dziury i ubytki w drogach;**
- **porzucone wraki pojazdów;**
- **rozrzucone śmieci;**
- **dzikie wysypiska.**

Zgłoszenia będą przekazywane do odpowiednich służb, co ma zagwarantować szybkie i skuteczne reakcje, a docelowo podnieść jakość życia w Legnicy.

11- LATKA Z LEGNICY WICEMISTRZYNIĄ ŚWIATA W AKROBATYCE POWIETRZNEJ

FOT. ACROTEAM

To pierwszy tak wielki sukces Mileny z klubu Acro Team w Legnicy. - Milenka jest bardzo ambitną i utalentowaną zawodniczką. Jestem z niej bardzo dumna! Nasz klub istnieje dopiero 4 lata więc to naprawdę duże osiągnięcie - powiedziała nam Aleksandra Wrześniak, trenerka medalistki mistrzostw świata we włoskim Cesenatico. Milenka Tesarska startowała w kategorii wiekowej 10 - 14 lat, poziom profesjonalny. Wykonywała kombinacje akrobatyczne na podwieszonej szarfie. Pokonała w swojej kategorii 21 zawodniczek z całego świata. Milena Tesarska trenuje akrobatyke powietrzną od 4 lat. Edyta Golisz

panorama legnicka
Nakład do 1000 egz.
SZEF REDAKCJI LOKALNEJ: **Mateusz Różański, m.rozanski@gazeta.wroc.pl;** BIURO OGŁOSZEŃ: **Michał Jarema, tel. 514 800 870, michal.jarema@polskapress.pl;**
PRENUMERATA: **tel. 71 727 62 37;** DRUK: **Polska Press Oddział Poligrafia, 41-203 Sosnowiec Milowice, ul. Baczyńskiego 25a.** WYDAWCA **Polska Press Sp. z o.o. ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa, tel. 22 201 44 00, fax: 22 201 44 10.**
PREZES ZARZĄDU POLSKA PRESS GRUPY **Zenon Nowak**. PREZES MAKROREGIONU **Robert Glinkowski**. PROJEKT GRAFICZNY **Tomasz Bocheński**
POLSKA PRESS GRUPA

©℗ - umieszczenie takich dwóch znaków przy Artykule, w szczególności przy Aktualnym Artykule, oznacza możliwość jego dalszego rozpowszechniania tylko i wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem zamieszczonym na stronie www.polskatimes.pl/tresci i w zgodzie z postanowieniami niniejszego regulaminu.

eprasa.pl 8f20840ffa

LEGNICA SPÓR RELIGIJNY NA SZCZYCIE MIEJSKIEGO SAMORZĄDU

Ordo Iuris i radni PiS walczą o krzyż w sali rady

Edyta Golisz
Legnica

Prawicowa organizacja Ordo Iuris wkracza do walki o krzyż w sali obrad radnych miejskich Legnicy. Jest internetowa petycja i zapowiedź kroków prawnych.

FOT. EDYTA GOLISZ (2)

Radni Prawa i Sprawiedliwości zwołali w sprawie krzyża konferencję prasową

- Nie może być tak, że urzędnik publiczny, czyli prezydent miasta, wchodzi do sali obrad Rady Miejskiej - organu, któremu nie przewodzi i bez wiedzy radnych ściąga krzyż, który wisiał tam ponad 25 lat. Mając na uwadze, jak duży jest odzew społeczny na to całkowicie dowolne działanie prezydenta Legnicy, będziemy rozważać podjęcie kroków prawnych, aby odpowiedzialność z tego tytułu została poniesiona - mówił na konferencji prasowej przed legnickim ratuszem mec. Paweł Szafraniec z Ordo Iuris. W konferencji uczestniczyli m.in. legniccy radni PiS i mieszkańcy broniący krzyża.

Jak zaznaczył mec. Paweł Szafraniec, sprawa jest na razie badana i trudno wyrokować, czy będzie chodziło o odpowiedzialność karną, cywilną czy inną.

- Sytuacja rodzi konieczność rozważenia, czy pan prezydent Legnicy nie nadużył swoich uprawnień i nie działał na szkodę interesu publicznego - mówił prawnik.

„Krzyż ma prawo wisieć w miejscach publicznych"

Podczas zwołanej przed legnickim ratuszem konferencji, przedstawiciele Ordo Iuris oraz monitorującego przestępstwa wyznaniowe stowarzyszenia Fidei Defensor mówili m.in., że cała preambuła polskiej Konstytucji jest zakorzeniona w dziedzictwie chrześcijańskim, a Konstytucja gwarantuje wolność religii, światopoglądu i prawo do ich wyrażania. Ich zdaniem, prezydent Legnicy Maciej Kupaj, który tłumaczy decyzję o zdjęciu krzyża zasadą neutralności światopoglądowej, posługuje się błędną wykładnią Konstytucji. Powołując się na różne akty prawne podkreślali, że krzyż ma prawo wisieć w miejscach publicznych.

Adam Surmacz, reprezentujący Ordo Iuris oraz stowarzyszenie Fidei Defensor, wręcz porównał sytuację związaną ze zdjęciem krzyża z sali obrady

W internecie trwa zbiórka podpisów pod petycją w sprawie krzyża w sali obrad Rady Miejskiej Legnicy

Rady Miejskiej w Legnicy do kradzieży we wrześniu br. krzyża z legnickiej cerkwi greckokatolickiej.

- Ambasador Ukrainy w Polsce domagał się wtedy notą dyplomatyczną schwytania sprawców i pociągnięcia ich do odpowiedzialności. Zrobił to, bo miał świadomość, że choć krzyż ukradziono z cerkwi w Polsce, to ten krzyż jest elementem tożsamości narodowej Ukrainy. To wielki paradoks, że w tym samym mieście, w Legnicy, prezydent ściąga krzyż z sali obrad Rady Miejskiej, choć ten krzyż miał prawo tam wisieć z woli mieszkańców - mówił Adam Surmacz.

Nie może być tak, że urzędnik publiczny, czyli prezydent miasta, wchodzi do sali obrad Rady Miejskiej - organu, któremu nie przewodzi

Uczestnicy konferencji zachęcali też wszystkich do podpisywania ogólnopolskiej petycji w obronie krzyża, która jest na utworzonej specjalnie stronie internetowej.

- Tego krzyża będziemy bronić tak, jak ojczyzny. Do końca! - mówił Tytus Czartoryski, radny Sejmiku Samorządowego Województwa Dolnośląskiego.

Gorąca sesja rady miejskiej

Przypomnijmy, że awantura o brak krzyża w sali obrad Rady Miejskiej w Legnicy rozgorzała w sierpniu br., gdy podczas sesji radny Adam Wierzbicki z PiS zauważył, że po remoncie sali krzyż nie wrócił na swoje miejsce. W ramach protestu radny Wierzbicki przyniósł na październikową sesję własny, metrowej wysokości krzyż, postawił go na stole i zapowiedział, że od teraz będzie mu zawsze towarzyszył, skoro ten zdjęty ze ściany obrad nie wraca na miejsce.

Radny ze swoim krzyżem

- Obrona krzyża jest obowiązkiem każdego katolika, każdego chrześcijanina. Tyle lat krzyż był w sali obrad więc będzie nadal, tylko w innym miejscu, obok mnie na stole. Ja się krzyża nigdy nie wstydziłem. Jestem katolikiem i nigdy się tej wiary nie wyrzeknę - mówił na październikowej sesji radny Wierzbicki.

Stanowisko prezydenta

Prezydent Legnicy Maciej Kupaj, odpowiadając we wrześniu br. na złożoną w tej sprawie przez radnych PiS interpelację, powołał się na wynikającą z Konstytucji zasadę neutralności światopoglądowej i zapowiedział, że nie przewiduje ponownego powieszenia krzyża w sali obrad. Gdy tylko uzyskamy stanowisko prezydenta Legnicy w sprawie wtorkowej (4.11) konferencji prasowej Ordo Iuris, stowarzyszenia Fidei Defensor i legnickich radnych PiS - opublikujemy je.

Poseł Kropiwnicki odszedł z ministerstwa

Mateusz Różański
Legnica

Robert Kropiwnicki, dotąd wiceminister aktywów państwowych kończy pracę w Ministerstwie Aktywów Państwowych. Poseł z Legnicy to jeden z najważniejszych polityków na Dolnym Śląsku.

W środę (5 listopada) Robert Kropiwnicki poinformował w internecie , że odchodzi z ministerstwa. Sekretarzem stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych, czyli wiceministrem, został 13 grudnia 2023 roku.

- Kończąc dwuletnią pracę w Ministerstwie Aktywów Państwowych chciałbym podziękować premierowi, współpracownikom, radom nadzorczym i zarządom za dobrą współpracę. Razem budowaliśmy siłę polskiej gospodarki. To był dla mnie ważny i inspirujący okres w życiu. Teraz na są horyzoncie nowe wyzwania... - napisał poseł Kropiwnicki na x.com.

Odejście Kropiwnickiego z MAP nastąpiło tuż przed konferencją prasowa szefa tego resortu Wojciecha Balczuna, który podsumowywał 100 dni swojej pracy w resorcie. Wówczas minister Balczun ogłosił, że zależy mu na tym, by kierownictwo resortu miało charakter ekspercki i nie ma w nim parlamentarzystów. Następcą Kropiwnickiego została Eliza Zeidler. Media przypominają, że między posłem Kropiwnickim i min. Balczunem istniały rozbieżności co do sposobu funkcjonowania MAP.

Poseł Koalicji Obywatelskiej Robert Kropiwnicki w sejmowych ławach zasiada od 2010 roku. (RED.)

FOT. ADAM JANKOWSKI

Na razie nie wiadomo, jakie plany ma poseł Kropiwnicki, który dotąd miał duży wpływ na spółki Skarbu Państwa

AUTOSTRADA A4

Koń wędrował wzdłuż autostrady

Policjanci z Chojnowa zostali zaalarmowani że wzdłuż A4 koło węzła Krzywa, spaceruje... koń. Zwierzę wędrowało nocą po pasie zieleni między jezdnią a ogrodzeniem. Policjanci zabezpieczyli teren, dbając o bezpieczeństwo uczestników ruchu, a jednocześnie rozpoczęli poszukiwania właściciela konia.

Przez kilka godzin kontaktowali się z okolicznymi mieszkańcami i gospodarstwami. Dopiero ok. 3 nad ranem udało się go znaleźć. Okazało się, że koń oddalił się ze stada w Jaroszówce. Jego właściciel nie wiedział o tym, ale w środku nocy przyjechał po uciekiniera. Koń został bezpiecznie odłowiony i wrócił do domu.

FOT. POLICJA LEGNICA

eprasa.pl 8f20840ffa

11 listopada w Legnicy, Lubinie i Jaworze

Redakcja
Legnica

We wtorek, 11 listopada, przypada Narodowe Święto Niepodległości. Z tej okazji dla mieszkańców Legnicy, a także sąsiednich miejscowości, przygotowano sporo atrakcji.

Na Legnickie Święto Niepodległości zaprasza na Rynek Maciej Kupaj, prezydent Legnicy.

Bieg Niepodległości w centrum miasta

Ale legnickie świętowanie rozpocznie się już dziś (poniedziałek), kiedy to odbędzie się tradycyjny Legnicki Bieg Niepodległości. Zawody przygotowuje Ośrodek Sportu i Rekreacji w Legnicy.

Start i meta- Legnica, ul. N. M. Panny 7 w pobliżu siedziby OSiR.

Biegi w poszczególnych kategoriach rozpoczną się o godz. 16.30. Bieg główny na dystansie 5 km - o godzinie 18. Trasa: pętla - ulica Najświętszej Marii Panny - rynek i z powrotem (więcej informacji : ww.osir.legnica.eu).

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

Legniczanie utworzą wielką, biało-czerwoną flagę i zaśpiewają pieśni patriotyczne

Hymn w samo południe

We wtorek świętowanie rozpocznie się o godz. 12:00 przy Śledziówkach odśpiewaniem Mazurka Dąbrowskiego w ramach akcji „Niepodległa do hymnu!". Tutaj też odbędzie się ślubowaniem klas mundurowych VII Liceum Ogólnokształcącego. Oprawę muzyczną tej uroczystości zapewni Orkiestra Zespołu Szkół Muzycznych w Legnicy.

O godzinie 13:30 - jak co roku - zatańczymy wspólnie Legnickiego Poloneza dla Niepodległej, a o 14:00 rozpocznie się różnorodny blok artystyczny. Wystąpią Dziecięco-Młodzieżowa Legnicka Orkiestra Dęta, Zespół Pieśni i Tańca „Legnica" oraz reprezentanci MCKy, stworzymy biało-czerwoną flagę i zaśpiewamy patriotyczne pieśni.

Nocna Zmiana Bluesa

O ggodzinie 16:00 główna muzyczna atrakcja wydarzenia - koncert grupy Nocna Zmiana Bluesa.

Wojsko zaprezentuje swój sprzęt

Legnickiemu Świętu Niepodległości towarzyszyć będą również animacje i warsztaty dla najmłodszych, pokazy militarne 10. Brygady Kawalerii Pancernej w Świętoszowie, wystawa plenerowa „Szóstka z wolności", „Biblioteka pod Chmurką" z Legnicką Biblioteką Publiczną, strefy wystawców i cateringu, a także stoiska promocyjne. O godzinie 12:00 i 15:00 w Muzeum Miedzi odbędzie się natomiast kuratorskie oprowadzanie po wystawie „Pieniądze Piastów" - wstęp wolny.

W Lubinie...

Prezydent Lubina zaprasza na obchody od godz. 10:30 - pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego odbędzie się uroczyste złożenie kwiatów. O g. 11:30 - Msza Święta w kościele pw. Matki Bożej Częstochowskiej ul. Hugo Kołłątaja 4. Od g. 15 degustacja grochówki i bigosu przed Halą Widowiskowo - Sportową. O godsz. 16 - wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych w Hali Widowiskowo - Sportowej. Śpiewanie poprowadzi Zespół Muzyczny Salezjańskiego LO.

W Jaworze....

Bogate i urozmaicone będą obchody Święta Niepodległości w Jaworze.

Dziś (10 listoapda) m. in. Nocny Bieg Niepodległości, dystans 1918 m /start Rynek, meta Stadion Miejski (g. 18.) i Ognisko Patriotyczne /plac przy Kościele pw. św. Marcina (g. 19).

We wtorek m.in.:

g. 8:45 - Salwa honorowa / Rynek

g. 9:15 - Złożenie wiązanek pod Pomnikiem Tysiąclecia Państwa Polskiego i Zwycięstwa nad Faszyzmem/Rynek

g. 10 - Msza święta w intencji Ojczyzny, mieszkańców i władz Miasta Jawora/ Kościół pw. Św. Marcina

• Korowód z flagą narodową

12:00 - Wspólne odśpiewanie hymnu narodowego

Inscenizacja teatralna ze św. Marcinem

• Występ artystyczny Zespołu Tanecznego Krąg

• Wjazd i odezwa do narodu Marszałka Józefa Piłsudskiego

• Poczęstunek grochówką serwowaną przez żołnierzy oraz rogalami marcińskimi.

Pomagał koledze, trafił za kratki

Redakcja
Legnica

To miała być krótka wizyta pod komendą, dostarczenie ubrań dla zatrzymanego kolegi. A kończyło się tym, że „poomocnik" szybko do niego dołączył.

Wieczorem policjanci zwrócili uwagę na kierującego oplem, który zaparkował na zakazie. Na widok policjantów przeparkował samochód w inne miejsce. Podczas rozmowy z funkcjonariuszami, kierowca zachowywał się nerwowo i był wyraźnie pobudzony, co wzbudziło podejrzenia. Policjanci postanowili zbadać mężczyznę testerem narkotykowym. Sam przyznał również, że około dwóch tygodni wcześniej zażywał narkotyki. Przypuszczenia policjantów okazały się słuszne, 33-latek znajdował się pod wpływem substancji odurzających.

Policjanci przeszukali pojazd. W schowku, pod siedzeniem kierowcy oraz w plecaku ujawnili zawiniątka z folii aluminiowej z krystaliczną białą substancją. Znaleziona substancja została zabezpieczona, zważona i zbadana. Test wykazał, że jest to metamfetamina.

Mężczyzna został zatrzymany i doprowadzony do komendy i trafił do policyjnego aresztu.

- Jak ustalili funkcjonariusze, mężczyzna pojawił się pod komendą, ponieważ... przywiózł ubrania koledze, który wcześniej został zatrzymany za posiadanie narkotyków. Ostatecznie sam dołączył do niego w areszcie - informuje asp. Anna Tersa z legnickierj policji. .

FOT. POLICJA LEGNICA

W oplu znaleziono metamfetaminę

Bonu nie dadzą, bo ciepło... zbyt tanie

Edyta Golisz
Legnica

Od 3 listopada Polacy mogą się ubiegać o tzw. bony ciepłownicze, czyli świadczenie pieniężne, które ma na celu wsparcie gospodarstw domowych o niższych dochodach. Nie dotyczy to legniczan.

Mieszkańcy naszego kraju od poniedziałku, 3 listopada, mogą się ubiegać o tzw. bony ciepłownicze, czyli świadczenie pieniężne, które ma na celu wsparcie gospodarstw domowych o niższych dochodach. Wynika to z wprowadzonej we wrześniu br. w naszym kraju ustawy, która m.in. wprowadziła możliwość korzystania z bonu ciepłowniczego, jako pomocy finansowej przy ogrzewaniu mieszkań.

I choć przepisy obowiązują, legniczanie nie mogą z nich skorzystać Jak wyjaśnia legnicki urząd miasta stosownie do zapisów wprowadzonej ustawy, bon jest świadczeniem pieniężnym dla osób, które:

korzystają z ciepła dostarczanego z sieci ciepłowniczej spełniają określone kryterium dochodowe

korzystają z ciepła, którego cena jednoskładnikowa za GJ wynosi więcej niż 170 zł netto

- Jednak z uwagi na fakt, iż Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej w Legnicy S. A. w dniu 6.10.2025 r. opublikowało informację o jednoskładnikowych cenach ciepła, które wynoszą dla miasta Legnicy mniej niż 170 zł za 1 GJ energii cieplnej,legniczanie nie spełniają warunków do otrzymania bonu ciepłowniczego - tłumaczy Grzegorz Koczubaj z legnickiego magistratu.

Co ciekawe, w związku z wejściem w życie ustawy o bonie ciepłowniczym, prezydent Legnicy wyznaczył do prowadzenia postępowań w tym zakresie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jednak - jak dowiedzieliśmy się w Urzędzie Miasta Legnicy - w związku z sytuacją składanie wniosków o bony jest bezzasadne.

Mieszkańcy miejscowości w całym kraju, który mogą ubiegać się o bon ciepłowniczy, mogą liczyć na wsparcie finansowe w wysokości 500 zł za II półrocze 2025 r. oraz w wysokości 1000 zł za rok 2026, jeżeli przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych (dochód netto):

jest równy lub niższy niż 3272,69 zł w przypadku gospodarstw jednoosobowych

jest równy lub niższy niż 2454,52 zł na osobę w przypadku gospodarstw wieloosobowych.

FOT. ARCHIWUM PPG

Cena ciepła z WPEC wynoszą dla miasta Legnicy mniej niż 170 zł za 1 GJ energii cieplnej

Dodajmy, że w wielu miastach - w odróżnieniu od Legniocy - problem z wysoka ceną ciepła istnieje. W końcu czerwca 2025 roku w wielu ciepłowniach cena za ciepło przekroczyła 200 zł za GJ, a w części przypadków nawet 230 zł. To oznacza dla gospodarstw domowych nagły wzrost rachunków o kilkanaście procent. Bon ciepłowniczy ma ograniczyć skutki podwyżek i wesprzeć gospodarstwa domowe,.

eprasa.pl 8f20840ffa

Ogólnopolska afera niepublicznych szkół. Legnica straciła prawie 2 mln

Edyta Golisz
Legnica

Sprawę gigantycznej afery w oświacie ujawnił „Fakt". Dotyczy ona także Legnicy.

Zameldowani w kilku szkołach naraz, zmarli, którzy „chodzili" na zajęcia, dane ludzi żyjących za granicą i fikcyjny transport podstawiany pod kontrole - to tylko część obrazu wielkiego przekrętu na dotacjach edukacyjnych - napisał „Fakt". Jak ustaliła gazeta, śledztwo Prokuratury Regionalnej w Łodzi zatacza coraz szersze kręgi. Zatrzymano 14 osób, głównie dyrektorek sieci szkół z całego kraju. Postawiono im łącznie 79 zarzutów. Według śledczych zatrzymani mieli wyłudzić 40 mln zł z publicznych pieniędzy. Sprawa dotyczy także Legnicy.

Nieuczciwe dyrektorki miały wyłudzać w całym kraju publiczne pieniądze przez 6 lat - od 2017 do 2023 r.

Jak ustaliliśmy, w Legnicy chodzi o nieistniejącą już, niepubliczną szkołę Educross, która działała przy ul. Biskupiej. Reklamowała się jako szkoła dla dorosłych, oferująca m.in. naukę w darmowym, zaocznym liceum oraz policealnej szkole medycznej.

FOT. POLICJA ŁÓDŹ

Sprawa ujrzała światło dzienne, gdy łódzka policja poinformowała o zatrzymaniu 14 osób

- Do legnickiego ratusza zaczęły napływać kilka lat temu niepokojące informacje od uczniów tej szkoły, że placówka została nagle zamknięta, ludzie nie mogą się niczego dowiedzieć, nie mogą odebrać swoich dokumentów. Z systemu internetowego wynikało też, że uczniowie zapisani do szkoły w Legnicy byli również uczniami zapisanymi do szkół tej sieci... w innych miastach, np. w Bydgoszczy. W związku z tym, na początku 2024 r., Wydział Oświaty, Kultury i Sportu w legnickim ratuszu przekazał skarbnikowi miasta informację, aby wstrzymać dotację dla spółki, będącej organem prowadzącym tę niepubliczną szkołę. Chodziło o 250 tys. zł dotacji za rozliczenie lat 2022 - 2023. Dofinansowanie zostało wstrzymane. Z powodu innych nieprawidłowości, miasto straciło w wyniku działalności tej szkoły 1 mln 800 tys. zł. Została powiadomiona policja, sprawę przejęła prokuratura. Śledztwo zostało z czasem włączone do ogólnopolskiego dochodzenia, prowadzonego przez organy ścigania w Łodzi - mówi Grzegorz Koczubaj, rzecznik legnickiego urzędu miasta.

Jak ustaliśmy, ówczesne władze Legnicy alarmowały organy ścigania o nieprawidłowościach w szkole także we wcześniejszych latach, przekazując m.in. protokoły kontroli. Chodziło m.in. o przedkładanie przez organ prowadzący szkołę poświadczających nieprawdę dokumentów, przez co były wypłacane nienależne dotacje. Mimo miejskich dopłat, nauczycielom nie były wypłacane pensje itp.

Wszczęte w 2024 r. śledztwo Prokuratury Rejonowej w Legnicy dotyczyło doprowadzenia Miasta Legnica do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Jak pisze „Fakt" - wśród zatrzymanych w sprawie są nie tylko dyrektorki szkół tej sieci z całego kraju, ale też pośrednicy, a nawet... fotograf z Malowszа, który miał stać na czele całego gangu. W grę wchodzą setki fikcyjnych „uczniów" i aż 140 mln zł wyłudzonych z publicznych pieniędzy.

Jak ustaliliśmy, w Legnicy chodzi o nieistniejącą już, niepubliczną szkołę Educross, która działała przy ulicy Biskupiej.

Sprawa ujrzała światło dzienne 30 października br., gdy łódzka policja ujawniła efekty szeroko zakrojonej obławy, przeprowadzonej dwa dni wcześniej. Zatrzymano 14 osób, w wieku od 30 do 70 lat - czytamy w „Fakcie".

Śledczy ustalili m.in., że dyrektorki od lat fałszowały dane o liczbie uczniów. Do szkół wpisywano osoby zmarłe, osoby przebywające od lat za granicą, a także całkowicie fikcyjne nazwiska. W niektórych przypadkach dane jednej osoby pojawiały się jednocześnie w dokumentacji kilku szkół, nieraz w różnych województwach.

Śledztwo trwa i ma charakter rozwojowy. Sprawa obejmuje swoim zasięgiem aż dziesięć województw,

Budują trasę rowerową z Kopernika

Edyta Golisz
Legnica

Ruszyły prace przy budowie drogi rowerowej wzdłuż ulic: Wrocławskiej i Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego o długości 920 metrów długości. Połączy osiedle Kopernik z centrum miasta.

Sam remont mógł się dla mieszkańców rozpocząć dość niezauważenie, bowiem w ostatnich tygodniach, na chodniku wzdłuż ul. Wrocławskiej (koło restauracji Mc'Donald's) prace były już prowadzone. Tyle, że inne - WPEC w Legnicy S.A. realizował tu inwestycję polegającą na przebudowie sieci ciepłowniczej. To zadanie zostało zakończone, a plac budowy płynnie przeszedł w ręce kolejnej ekipy. Konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Transportowo- Budowlane z Wrocławia (lider) oraz BUDRIM z Kunic rozpoczęło budowę liczącej sobie 920 metrów ścieżki rowerowej.

- Nowa ścieżka rozpocznie się przy al. Rzeczypospolitej, poprowadzi przez ul. Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego i ul. Wrocławską, a następnie - w rejonie pl. Wilsona - połączy się z istniejącą siecią dróg rowerowych - informuje Jacek Baszczyk, zastępca prezydenta Legnicy.

Inwestycja jest realizowana w formule zaprojektuj i wybuduj. Umowny koszt to ok. 3,4 mln zł. Wykonawca ma 7 miesięcy na realizację zadania.

FOT. JACEK BASZCZYK/ZASTĘPCA PREZYDENTA

Ścieżka z Kopernika do centrum będzie miała około 920 metrów długości

Ogień w Sądzie Okręgowym w Legnicy! Ewakuowano 135 osób

Edyta Golisz
Legnica

Zwarcie instalacji elektrycznej w sądowej piwnicy było przyczyną pożaru w budynku Sądu Okręgowego przy ul. Złotoryjskiej w Legnicy. Zgłoszenie wpłynęło do legnickiej straży kilka minut po g. 14.00.

- Na miejsce pojechało 7 zastępów strażaków. Na szczęście ogień był niewielki, za to duże zadymienie - dowiedzieliśmy się od dyżurnego Stanowiska Kierowania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Legnicy. Zdarzenie miało miejsce 3 listopada około godz. 14. Właśnie z powodu zadymienia, pracownicy sądu oraz inni, obecni w budynku ludzie, ewakuowali się jeszcze przed przyjazdem strażaków. Gmach sądu opuściło 135 osób.

- W trakcie prowadzonej akcji okazało się, że doszło do zwarcia instalacji elektrycznej w piwnicy. Zarzewie ognia szybko zlokalizowano i ugaszono, budynek został przewietrzony. Nie było osób poszkodowanych oraz znaczących strat materialnych - informuje dyżurny Stanowiska Kierowania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Legni

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

Zgłoszenie nadeszło do straży pożarnej po godz. 14, przed 15 zakończyły się działania strażaków

REKLAMA 0011244319

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW
tel. 600 609 606
Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem
Cenimy Twój czas!
Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

REKLAMA 0011417563

Stacja demontażu pojazdów
ZŁOMUJGRATA.PL
KASACJA POJAZDÓW
500 545 500

eprasa.pl 8f20840ffa

BASENY PRZY ULICY RADOSNEJ, CZYLI SCENOGRAFIA JAK Z HORRORU

Mateusz Różański
Legnica

Baseny przy ul. Radosnej miały swój klimat, a dla tysięcy mieszkańców Kopernika, czy Piekar wiązały się ze wspomnieniami. Od 2021 r. są zamknięte, a ich przyszłość pozostaje niewiadomą.

FOT. MATEUSZ RÓŻAŃSKI (3)

Baseny na ulicy Radosnej stoją zamknięte od 2021 roku, na razie brak decyzji: co dalej

Betonowe, spękanie niecki dwóch basenów przy Radosnej nijak mają się do współczesnych standardów. Kąpać się można tu było jeszcze w 2020 roku. Później baseny zamknięto na cztery spusty, co w 2021 r. wywołało spore protesty wśród mieszkańców. Dziś wygląda po prostu fatalnie.

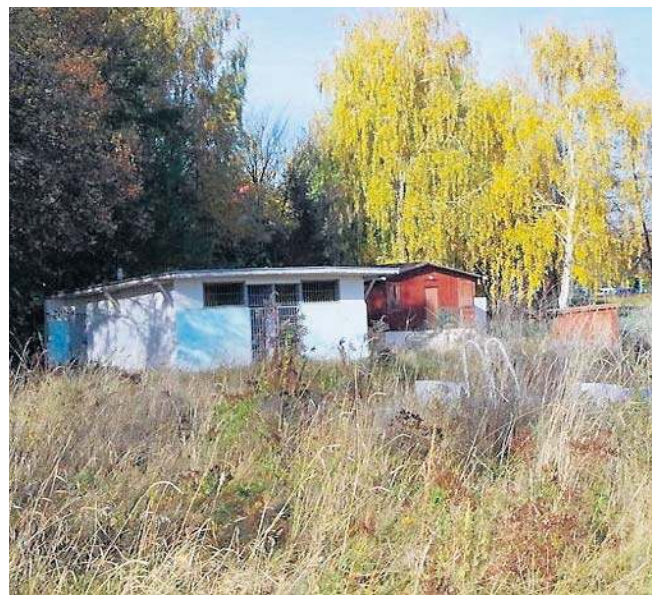
- To miejsce miało dwa potężne plusy. Po pierwsze lokalizacja - mieszkańcy Kopernika i Piekar mieli tutaj rzut kamieniem i mogli przyjść popływać w każdej chwili. Po drugie - basen o wymiarach 50 na 20 metrów. Brakuje takich obiektów w naszym mieście. Do tego dochodziły niskie ceny i sporo miejsca do opalania. Szkoda, że ten obiekt tak skończył - mówi pan Marcin, który mieszka w sąsiedztwie.

Baseny powstały w latach 80. XX w. Wraz z rozbudową dwóch osiedli - Kopernik oraz Piekary, konieczne było stworzenie miejsca do letniego wypoczynku. Na terenie znajdował się wspomniany duży basen o głębokości1-4 m oraz brodzik dla dzieci i młodzieży. Do tego były tam: stanowiska dla ratowników; duży, drewniany plac zabaw; otwarty w sezonie sklepik; boisko do siatkówki plażowej; przebieralnie.

Baseny były pod opieką Ośrodka Sportu i Rekreacji w Legnicy. W 2021 roku ówczesny prezydent miasta Tadeusz Krzakowski oraz dyrekcja OSiR zdecydowały o tym, że obiekt zostanie czasowo zamknięty. Powodów było kilka - baseny wymagały remontu, jak twierdziła wówczas Jolanta Skrzyczpak dyrektorka OSiR - brakowało osób chętnych do pracy w roli ratownika, a do tego lada dzień miał się otworzyć Aquafun. To był początek końca tego obiektu.

W kolejnych latach o Radosnej się praktycznie już nie mówiło. Teren jako zaplecze budowlane wykorzystywały firmy realizujące Zbiorczą Drogę Południową. Dziś obiekt jest ogrodzony i zamknięty. Niecki są osuszone, po elementach małej architektury nie ma już śladu, a natura z samosiejkami coraz śmielej zagarnia kolejne fragmenty terenu. Pozostały murowane domki - dla ratowników oraz przebieralnie. Brama jest zamknięta na kłódkę. Czy dziś ten obiekt ma szansę na drugie życie?

Raczej nie w najbliższej przyszłości, a zagospodarowanie terenu pochłonie miliony i bez zewnętrznego finansowania trudno się spodziewać, żeby ten teren zmienił swoje oblicze. - Miasto w tym momencie nie ma sprecyzowanych planów względem tego terenu. W przeszłości były plany budowy tu hali sportowej, ale taki projekt jest już niewystarczający do dzisiejszych potrzeb. Poza tym teren, którym dysponuje tam miasto jest za mały na taką inwestycję. W tym momencie Legnica ma ważniejsze wydatki zaplanowane w budżecie - mówi Grzegorz Koczubaj z legnickiego magistratu.

Pozostały jeszcze budynki zaplecza basenowego

Niecki basenowe są spękane, nie nadają się do eksploatacji

AUTOREKLAMA

nasze komunikaty.pl

REKLAMA 0011429540

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.)

BURMISTRZ MIASTA CHOJNOWA

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń tut. Urzędu w dniach od 10.11.2025 r. do 1.12.2025 r. wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w użyczenie, tj. część działki numer: 295/2, obręb 6 Gminy Miejskiej Chojnów – **Zarządzenie nr 178/2025 Burmistrza Miasta Chojnowa z dnia 6 listopada 2025 r.**

Wykazy dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie: *http://bip.chojnow.net.pl/*.

REKLAMA 0011428644

LEGNICA z nią zawsze po drodze

Prezydent Miasta Legnicy
zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami
informuje,
że został podany do publicznej wiadomości następujący
WYKAZ NIERUCHOMOŚCI stanowiącej własność Skarbu Państwa przeznaczonej do oddania w dzierżawę:

1. Części nieruchomości Skarbu Państwa, zabudowanej garażem nr 28 o powierzchni 0,0018 ha, położonej w Legnicy przy ul. Stanisława Wyspiańskiego na działce nr 634/177 o łącznej powierzchni 0,4338 ha, obręb Tarninów, na rzecz dotychczasowego najemcy.

Wykazy podlegają wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Legnicy przez okres 21 dni, tj.: od dnia 24.02.2025 r. do dnia 17.03.2025 r. oraz publikacji na stronie internetowej www.portal.legnica.eu, w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.um.bip.legnica.eu oraz www.bip.duw.pl, a ponadto informację o ich wywieszeniu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie.

REKLAMA 0011428983

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

BURMISTRZ MIASTA CHOJNOWA
ogłasza

pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, położonej przy ul. Chmielnej w obrębie 4 miasta Chojnowa, oznaczonej numerem geodezyjnym działki 356/4 o powierzchni 535 m², dla której Sąd Rejonowy w Złotoryi prowadzi księgę wieczystą LE1Z/00020550/3 z przeznaczeniem pod zabudowę usługową i mieszkaniową wielorodzinną.

Cena wywoławcza nieruchomości gruntowej - **350 000,00 zł** (w tym VAT 23%).

Przetarg odbędzie się w dniu **12.12.2025 r. o godz. 12:00** w sali nr 11 Urzędu Miejskiego w Chojnowie. Wadium w wysokości **70 000,00 zł** należy wpłacić na konto Nr **13 8644 0000 0000 2121 2000 0130** Urząd Miejski w Chojnowie pl. Zamkowy 1 do dnia 8.12.2025 r.

Dodatkowe informacje można uzyskać w pok. nr 12 tut. Urzędu lub telefonicznie pod numerem 76/506 54 56. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie: bip.chojnow.net.pl.

eprasa.pl 8f20840ffa

KULTURA SWÓJ JUBILEUSZ ŁEMKOWSKI ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA Z PRZEMKOWA ŚWIĘTOWAŁ W CHOJNOWIE

Łastiwoczka śpiewa i tańczy już 25 lat

Grażyna Szyszka
Legnica

Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca Łastiwoczka z Przemkowa zdobył certyfikat CIOFF, Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych Festiwali i Sztuki Ludowej.

FOT. GRAŻYNA SZYSZKA (2)

Łastiwoczka, dzięki certyfikatowi CIOFF, będzie mogła koncertować także za granicą

Zespół kultywuje język, pieśni, taniec i tradycję łemkowską

Certyfikat CIOFF daje zespołowi prawo do reprezentowania kraju na koncertach i festiwalach w Polsce i na świecie. Komisja oceniająca artystyczny poziom prezentacji Łastiwoczki przyznała go na pięć lat. A zrobiła to 24 października podczas koncertu zespołu w Chojnowie. Łastiwoczka wystąpiła tam w ramach 18. Spotkań Trzech Pokoleń z Kulturą Łemkowską. O wysokim poziomie artystycznym przemkowskiego zespołu świadczy też fakt, że w 2023 roku Łastiwoczka odebrała Nagrodę im. Oskara Kolberga, najważniejsze wyróżnienie w dziedzinie kultury ludowej w Polsce.

W tym roku Łastiwoczka świętuje swoje 25-lecie. To ponad 80-osobowa grupa, w której najmłodsi mają 3 lata. Na próby dojeżdżają z odległych miejscowości.

Łemkowski zespół powstał w 2000 roku, jego założycielami byli Małgorzata Herbut i Adam Boczniewicz, którzy zadbali o to, by dzieci, głównie z Przemkowa i najbliższej okolicy, uczyły się łemkowskiego śpiewu i tańca oraz kultywowały tradycje przodków.

W 2006 r. instruktorzy Anna i Andrzej Peregrym wspólnie z Kołem Stowarzyszenia Łemków w Przemkowie przekształcili grupę śpiewaczą w Zespół Pieśni i Tańca Łastiwoczka. Od tamtej pory młodzi artyści przedstawiają na scenie śpiew, muzykę i dopracowane choreograficznie łemkowskie tańce.

Od lat nad Łastiwoczką czuwa Eugeniusz Habura, prezes przemkowskiego Koła Stowarzyszenia Łemków. Nie ukrywa dumy ze scenicznych osiągnięć. To wcale nie jest takie proste, a zespół wymaga dużego wsparcia. Prezes zaznaczył też, że bardzo mu zależy, by zdobyty przez zespół certyfikat był w pełni wykorzystany a na to potrzebne są pieniądze. Wyjazdy sporo kosztują, a trzeba też dodać, że tylko jeden łemkowski strój to koszt około 8 tys. zł.

- To rola samorządów różnego szczebla, by wesprzeć zespół. Utrzymanie prawie 80-osobowego zespołu wymaga wiele poświęcenia, ale i pieniędzy. Apeluję o nie z całego serca - mówił podczas jubileuszu.

To samo powtarza inny łemkowski działacz i dyrektor Zespołu Pieśni i Tańca „Kyczera" z Legnicy Jerzy Starzyński, wielki przyjaciel Łastiwoczki.

- Z Łastiwoczką, od strony choreograficznej i muzycznej pracują ludzie, którzy wychowali się w „Kyczerze". Choćby Andrzej Peregrym, Kasia Sorokanycz czy Natalia i Ramona Boczniewicz. Są to ludzie, którzy przeszli szkołę „Kyczery". Mamy też małżeństwa między zespołami - mówi Starzyński.

Szef legnickiego zespołu podkreśla, że takie kontakty między zespołami to z jednej strony fajna współpraca, a z drugiej, dobrze rozumiana, pozytywna rywalizacja skutkująca podnoszeniem artystycznego poziomu.

- 40 lat temu, pracując w Centrum Sztuki Teatr Dramatyczny w Legnicy, jeździłem do Przemkowa i prosiłem i namawiałem ówczesnego dyrektora, żeby założyć łemkowski zespół. Ale wówczas dziwnie na mnie patrzono, a ludzie bali się własnego cienia. Dziś w Zagłębiu Miedziowym mamy dwa duże zespoły - cieszy się legniczanin.

Z goryczą w głosie przyznał jednak, że Łemkowie, a od Lenicy po Przemków mieszka ich około 5 tysięcy, ciągle nie mają takiej pozycji, na jaką zasługują.

- Nie mamy żadnej instytucji kultury, placówki oświatowej, a trudno jest realizować cele i zaspokajać rosnące potrzeby społeczności łemkowskiej nie dysponując instytucją i etatami - wylicza szef Kyczery. - Takie placówki pracowałyby przecież nie tylko dla nas, ale dla całego społeczeństwa.

REKLAMA 0011426785

STAROSTA LEGNICKI
59-220 Legnica, pl. Słowiański 1
AB.673.5.7.2025.KG

Legnica, dnia 31 października 2025 r.

OBWIESZCZENIE STAROSTY LEGNICKIEGO

Na podstawie art. art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególowych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 311), oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późniejszymi zmianami)

z a w i a d a m i a m

że na wniosek inwestora – **Zarządu Powiatu Legnickiego z siedzibą przy pl. Słowiańskim 1**, 59-220 Legnica działającego przez Pełnomocnika ustanowionego w osobie Wojciecha Zielińskiego, złożony w dniu 27 czerwca 2025 r. została wydana decyzja **nr 554/25 z dnia 31 października 2025 r.** o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej **pn. Rozbudowa i przebudowa drogi powiatowej nr 2216D na odcinku od skrzyżowania Gołocin/ Pawlikowice do drogi Wojewódzkiej nr 328.**

Od decyzji przysługuje odwołanie do Wojewody Dolnośląskiego za pośrednictwem organu, który wydał niniejszą decyzję, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji przez wnioskodawcę lub w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia o wydaniu decyzji przez obwieszczenie w starostwie powiatowym oraz w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi, w urzędowych publikatorach teleinformatycznych - Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów, a także w prasie lokalnej dla pozostałych stron. Zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych i art. 49 k.p.a. doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Stronom przysługuje także prawo do zrzeczenia się odwołania od niniejszej decyzji. Z dniem doręczenia organowi, który wydał decyzje oświadczenia ostatniej strony o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W myśl art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Obwieszczenie niniejsze umieszcza się:
1. Tablica ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Legnicy
2. Tablica ogłoszeń Urzędu Gminy Chojnów
3. BIP Starostwa Powiatowego w Legnicy
4. BIP Urzędu Gminy Chojnów
5. Prasa lokalna

REKLAMA 0011426999

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.
o gospodarce nieruchomościami
(Dz.U. z 2024 r., poz. 1145)

Wójt Gminy Legnickie Pole

informuje,

że w dniu 06.11.2025 r. w siedzibie Urzędu Gminy Legnickie Pole wywieszono na tablicy ogłoszeń wykaz nieruchomości gruntowych przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym w obrębie Mikołajowice oraz przeznaczonych do zamiany w obrębie Mikołajowice oraz Biskupice i Legnickie Pole. Rozszerzone ogłoszenie zamieszczono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Legnickie Pole, które jest do wglądu w godzinach pracy urzędu lub na stronie internetowej www.bip.legnickiepole.pl

REKLAMA 0011429000

WYKAZ NIERUCHOMOŚCI

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.
o gospodarce nieruchomościami
/Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, z późn. zm./

Burmistrz Miasta i Gminy Prochowice

informuje,

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach i na stronie www.bip.prochowice.com zostało wywieszone na okres 21 dni:

1. Zarządzenie nr 119/2025 z dnia 5 listopada 2025 r. *w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości gruntowych przeznaczonych do dzierżawy* (część działki nr 172 w obrębie 2 miasta Prochowice, działka nr 49/2 w obrębie 4 miasta Prochowice).

eprasa.pl 8f20840ffa

Atak terrorysty i groźny pożar w VII LO w Legnicy. To na szczęście tylko ćwiczenia

Edyta Golisz
Legnica

Najpierw z okien budynku legnickiej szkoły zaczął wydobywać się dym, potem rozległy się krzyki wystraszonych uczniów. Ćwiczenia w VII LO obserwowali dyrektorzy wielu szkół.

Straż Pożarna błyskawicznie ruszyła na pomoc, ewakuując zagrożonych ludzi. Ponieważ mieli obrażenia, ratownicy medyczni zajęli się opatrywaniem rannych i karetki pogotowia zabrały ich do szpitala. Potem do budynku szkoły wpadł agresywny terrorysta z nożem.

- Ćwiczenia wynikają z przepisów, które zobowiązują samorządy do przeprowadzania przynajmniej raz w roku takich akcji. W tym roku zdecydowaliśmy się na zorganizowanie w ramach ćwiczeń tzw. gry decyzyjnej, czyli naukę poprzez symulację wydarzeń związanych z zagrożeniami. W VII Liceum Ogólnokształcącym zostały upozorowane różne, niebezpieczne sytuacje, zaprosiliśmy dyrektorów innych szkół, aby je obserwowali, odbyło się też szkolenie, to wszystko związane było z założeniami dotyczącymi ewakuacji budynków szkół.Następnie przedstawiciele szkół i różnych służb, m.in. straży pożarnej czy policji analizowali przebieg akcji, omawiali nieprzewidziane sytuacje, ponieważ trzeba być gotowym na różne scenariusze - mówi Damian Izbiański, p.o. Dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Legnicy.

To właśnie legnicki Ratusz, we współpracy ze służbami ratowniczymi z terenu miasta, zorganizował wydarzenie. W ćwiczeniach brali udział m.in. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Straż Miejska, Komenda Miejska Policji, Pogotowie Ratunkowe oraz Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Legnicy.

Wybrano VII LO, ponieważ kształci ono przyszłe kadry dla służb. Są tu m.in. klasy o kierunku pożarniczym, policyjnym, klasy dla przyszłych ratowników medycznych, pograniczników, wojskowych itp.

- To bardzo ważna i ciekawa dla nas lekcja. Uczymy się, jak postępować w niebezpiecznych sytuacjach - mówiły Samanta i Patrycja, które wcieliły się podczas ćwiczeń w ofiary pożaru.

- To rzeczywiście bardzo ważna nauka dla uczniów i nauczycieli. Nigdy nie wiemy, jakie może czekać nas niebezpieczeństwo, powinniśmy być gotowi na różne scenariusze. Cieszę się, że takie manewry odbywają się właśnie w naszej szkole - mówiła Iwona Gorczyca, dyrektor VII LO w Legnicy.

ZDJĘCIA EDYTA GOLISZ

eprasa.pl 8f20840ffa

INWESTYCJA NA 120 HEKTARACH POWSTAJE FABRYKA ELEKTRYCZNYCH SAMOCHODÓW DOSTAWCZYCH

Wiecha nad budynkiem kolejnego zakładu Mercedes-Benz w Jaworze

Edyta Golisz
Legnica

Zawieszono wiechę nad nowa fabryką, która ma produkować elektryczne vany. To drugi zakład Mercedesa w Jaworze, który ma już tutaj fabrykę silników i baterii sanmochodowych.

Uroczystość zawieszenia tradycyjnej wiechy była okazją do prezentacji projektu

Spotkanie odbyło się 5 listopada

GOT., EMILIAN BERA/ BNURMISTRZ JAWORA/FB

- To wydarzenie, które z pewnością zapisze się w historii naszego miasta. Wiecha symbolizuje wysiłek wielu ludzi, ale także dumę, jaką odczuwamy, patrząc na tempo i skalę rozwoju przemysłowego Jawora i naszej Dolnośląskiej Strefy Aktywności Gospodarczej S3 - Jawor - mówi burmistrz Jawora Emilian Bera.

W uroczystości 5 listopada wzięli udział m.in. Andrzej Domański, minister finansów i gospodarki oraz Miguel Berger, ambasador Niemiec w Polsce. Podkreślano, że Jawor staje się jednym z najważniejszych punktów na mapie nowoczesnej motoryzacji w Europie.

Budowa zakładu produkującego elektryczne vany to kolejny - po uruchomieniu fabryki silników i baterii - etap inwestycji, którą światowy koncern realizuje w Jaworze.

W Jworze mogą powstawać wielkie rzeczy

- Dla nas najważniejsze jest to, że Mercedes-Benz konsekwentnie inwestuje w naszym mieście, nawet w tak wymagającym czasie dla światowej branży motoryzacyjnej. Wiecha nad nową fabryką to dowód, że projekt nie zwalnia tempa i że w Jaworze panuje dobry klimat do inwestowania. To potwierdzenie siły naszej oferty, wzmocnienie potencjału gospodarczego Jawora i całego regionu, nowych miejsc pracy, stabilnych finansów i dalszego rozwoju na kolejne lata. Cieszę się, że od początku miasto uczestniczy w tym procesie, że wspólnie zbudowaliśmy coś, co zyskało uznanie na świecie. Dzięki temu w Jaworze mogą powstawać tak wielkie rzeczy - mówił burmistrz Emilian Bera.

- Polska ceni szczególnie te inwestycje zagraniczne, które wzmacniają nasz ekosystem gospodarczy, poprzez transfer wysoko zaawansowanych technologii, rozwój kompetencji, tworzenie trwałej wartości dodanej i tak - jak ma to miejsce tutaj, w Jaworze - współpracy z lokalnymi społecznościami. To nie tylko rozwój dla regionu i branży automotive, ale także wyraźny sygnał, że Polska postrzegana jest jako strategiczne centrum przemysłowe Europy, atrakcyjne dla globalnych liderów sektora automotive, gotowe na wyzwania transformacji energetycznej i cyfrowej. Dziękuje lokalnym władzom i instytucjom. Tej inwestycji nie byłoby bez państwa. To właśnie państwo sprawiacie, że ten region, to miasto jest atrakcyjne dla inwestorów Dziękuje za to, że wspólnie budujemy fundamenty nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki polskiej i europejskiej. Podejście do inwestycji w Polsce to coś, co łączy a nie dzieli - mówił Andrzej Domański, minister finansów i gospodarki.

Fabryka po fabryce

Droga do zawieszenia wiechy nad nową inwestycją w Jaworze rozpoczęła się prawie dekadę temu.

W 2015 r. burmistrz Emilian Bera stworzył Dolnośląską Strefę Aktywności Gospodarczej S3 - Jawor, a już rok później Mercedes-Benz zdecydował o budowie fabryki.

W 2017 r. rozpoczęły się prace budowlane, w 2019 r. zakład rozpoczął produkcję nowoczesnych silników, rok później uruchomił linię montażu baterii do pojazdów hybrydowych.

W 2024 r. koncern zdecydował o budowie drugiej fabryki - zakładu produkcji elektrycznych vanów. Symboliczne wbicie pierwszej łopaty nastąpiło 4 grudnia 2024 roku.

Obecnie teren inwestycyjny obejmuje 120 hektarów nowoczesnej infrastruktury wpisującej się w standardy Przemysłu 4.0. Nowa fabryka ma stworzyć kolejne miejsca pracy oraz wzmocnić lokalny system gospodarczy.

W uroczystości wzięli udział m.in. Andrzej Domański, minister finansów i gospodarki oraz Miguel Berger, ambasador Niemiec.

Z pomocą publiczną

Podobnie jak w przypadku innych wielkich inwestycji, Mercedes - Benz uzyskał od Ministerstwa Rozwoju i Technologii pomoc publiczną na budowę jaworskiej fabryki vanów w wys. ponad 89 mln zł. Ma ona być wypłacana w latach 2024-2028. Jak informuje portal ministerstwa, umowę w tej sprawie zawarto w 2024 r.

Z kolei Mercedes zobowiązuje się do utworzenia do 31 grudnia 2027 r., co najmniej 300 nowych miejsc pracy, w tym 30 dla osób z wyższym wykształceniem. Każde z tych nowych miejsc ma być utrzymane przez minimum 5 lat. Mercedes ma wydać na inwestycję 1,5 mld zł i eksploatować nową fabrykę przynajmniej przez pięć lat.

Są też zobowiązania z innych sfer. Np. koncern ma współpracować ze szkołami i uczelniami poprzez zlecanie wykonania badań naukowych lub prac rozwojowych, sponsorowaniu badań naukowych, zlecaniu realizacji programów kształcenia.

W ramach opieki nad pracownikami Mercedes zobowiązał się m.in. do pokrycia świadczeń w wys. brutto 1000 zł rocznie.

Chodzi np. o dodatkowe programy opieki zdrowotnej, dodatkowe świadczenia na wypoczynek, tworzenie przyzakładowego żłobka lub przedszkola.

Budowa fabryki vanów ma kosztować ok. 1,5 mld zł

Burmistrz Emilian Bera utworzył strefę gospodarczą, gdzie teraz powstają nowe zakłady

eprasa.pl 8f20840ffa

Dzień Niepodległości kojarzy nam się z datą 11 listopada i postacią marszałka Piłsudskiego. Jednak dzieło odzyskania wolności to prawdziwy kalejdoskop postaci, miejsc i zdarzeń

Krzysztof Żelazny

ALFABET NIEPODLEGŁOŚCI, CZYLI ZWYCIĘSTWO OD A DO Z

Akt 5 listopada

Deklaracja cesarzy Niemiec i Austro-Węgier ogłoszona 5 listopada 1916 r., mówiąca o odbudowaniu Polski na zdobytych terenach. Wcześniej podobną deklarację złożył rosyjski wielki książę Mikołaj, a po propozycji dwóch cesarzy swoją ofertę Polakom przekazały państwa zachodnie. Amerykanie obiecali nam wówczas „zjednoczoną Polskę".

Asy przestworzy

Bohaterscy piloci w swych kolorowych maszynach, zdobionych godłami i znakami przynoszącymi szczęście. Piloci, obserwatorzy i strzelcy prowadzący zwiad, zrzucający bomby, a przede wszystkim zwycięzcy walk powietrznych ze słynnym „Czerwonym Baronem" - Manfredem von Richthofenem na czele. Swoich asów przestworzy mieliśmy i my. Na przykład Stefana Steca, który strącał maszyny wroga z nieba, a biało-czerwona szachownica namalowana na jego samolocie stała się pierwowzorem znaku rozpoznawczego polskiego lotnictwa wojskowego.

Baśka Murmańska

Biała niedźwiedzica, którą przygarnęli polscy żołnierze z oddziałów sformowanych i walczących w okolicach Murmańska. Umiała chodzić na dwóch łapach i salutować. Po przyjeździe do Polski, defilowała wraz ze swoim oddziałem przed marszałkiem Józefem Piłsudskim. Niestety, podczas spaceru wyrwała się swoim opiekunom i padła ofiarą wideł chłopów z okolic Modlina. Jej wypchana postać zdobiła Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

Bolszewicy

Władcy Rosji od 7 listopada 1917 r. aż do upadku Związku Radzieckiego. Choć ich ówczesny przywódca Włodzimierz Lenin opowiadał się w teorii za wolną Polską, to w praktyce miał zamiar wraz z Armią Czerwoną nas podbić i ustanowić tu rząd komunistyczny. Próba ta zakończyła się niepowodzeniami w 1920 r. pod Warszawą, Lwowem i nad Niemnem. Kojarzeni z brutalną i prymitywną formą wojny: rabunkami, gwałtami, mordowaniem jeńców i dobijaniem rannych.

Cud nad Wisłą

Bitwa warszawska stoczona w połowie sierpnia 1920 r., zakończona wielkim zwycięstwem Polaków nad bolszewikami. Nie był to jednak cud - to nie Najświętsza Maria Panna rozpędziła wrogie hufce, ale polscy żołnierze. Pomogło złamanie bolszewickich szyfrów, przerwanie ich łączności radiowej, a także uderzenie na tyły wojsk szykujących się do ataku na Warszawę i twarda obrona na przedpolach stolicy. Całość sfirmował marszałek Józef Piłsudski, a plany operacyjne rozpisywał szef sztabu generalnego gen. Tadeusz Jordan-Rozwadowski. Armiami polskimi dowodzili m.in.: Józef Haller, Władysław Sikorski, Edward Rydz-Śmigły, Zygmunt Zieliński.

Czesi

Nasi południowi sąsiedzi. 31 października 1918 r. pomogli por. Antoniemu Stawarzowi i polskim konspiratorom wyzwolić Kraków z rąk austriackich. Niestety, w styczniu 1919 r. zajęli nam Zaolzie z Czeskim Cieszynem (gdzie dominowała ludność polska, a czeska była mniejszością), jak również część Orawy i Spiszu. Potem w czasie wojny z bolszewikami zgodzili się przepuszczać transporty wojskowe za zrzeczenie się spornych terenów. My się zrzekliśmy, a oni żadnych transportów nie przepuścili.

Dezerterzy

Pod koniec I wojny światowej stanowili poważny problem. Szczęśliwie, większość - podobnie jak w filmie „C.K. Dezerterzy" - próbowała dostać się do swoich domów rozsianych po byłych monarchiach, a nie zawsze mogli tak po prostu wyjść sobie z koszar czy okopów i kupić bilet kolejowy.

Dmowski Roman

Polski polityk, zagorzały przeciwnik Józefa Piłsudskiego i Niemców, bardzo ważny uczestnik polskiej delegacji na konferencję pokojową w Wersalu, gdzie z pasją przemawiał, tłumacząc potem siebie na angielski i francuski. Dzięki niemu i premierowi Ignacemu Paderewskiemu alianci rozciągnęli polskie granice na Wielkopolskę i Pomorze Gdańskie oraz nakazali przeprowadzenie plebiscytów narodowościowych na Warmii, Mazurach i Górnym Śląsku.

Ententa

Alianccy zwycięzcy I wojny światowej. W 1914 r. składała się z Francji, Wielkiej Brytanii wraz z terytoriami zamorskimi oraz Rosji. W 1918 r. Rosji w Entencie już nie było, ale za to pojawiły się Stany Zjednoczone, Belgia, Włochy, Japonia, Rumunia, Grecja, Serbia, Portugalia, Brazylia. Część z państw Ententy była odrodzonej Polsce przyjazna, choć głównie dlatego, by osłabić Niemcy.

Entuzjazm

Stan, który ogarnął ludność polską w trakcie wyzwalania. Podsycały go wywieszane flagi narodowe, zrzucane i rozbijane godła państw zaborczych oraz polskie orły i mundury na ulicach.

Flaga narodowa

Powstała na bazie naszego godła, gdzie biel pochodzi od białego orła, a czerwień od koloru tła. Ustanowiono ją oficjalnie w 1919 r. i obowiązuje do dzisiaj.

Forty

Umocnienia łączące się w twierdze, które czasem budowano całymi latami. Na ziemiach polskich w ręce przeciwników wpadły m.in. twierdze w Przemyślu oraz rosyjskie Osowiec, Dęblin i Modlin. Za to niezwyciężoną twierdzą pozostał Kraków, u bram którego dwukrotnie rozbito Rosjan w listopadzie i grudniu 1914 r. W 1918 r. większość krakowskich fortów została obrabowana przez rzucające służbę załogi lub okoliczną ludność.

Galicja

Ale nie ta. Jak Polacy mogą domagać się całej Galicji? - dziwił się brytyjski premier David Lloyd George. Przecież Galicja to La Coruña, Santiago de Compostela i Vigo. I gdzie tam są Polacy?

Granice Rzeczypospolitej

Ich tworzenie trwało kilka lat. Bez problemów Polska odzyskała zachodnią część Galicji z Krakowem i okupowane tereny byłego Królestwa Polskiego z Warszawą i Lublinem. Pomorze, choć bez Gdańska, otrzymaliśmy od aliantów, ale o resztę trzeba było walczyć zbrojnie lub w plebiscytach. Plebiscyty poszły nam dość słabo, za to lepiej udały się powstania przeciwko Niemcom na Śląsku i w Wielkopolsce. Galicję Wschodnią i Lwów zdobywaliśmy w boju, część Litwy z Wilnem - w wyniku sprytnego „buntu" polskich żołnierzy pochodzących stamtąd, a granicę wschodnią wywalczyliśmy w wojnie o wszystko z bolszewikami. Straciliśmy za to tereny na rzecz Czechosłowacji.

Hajdamacy

Tak nazywano Ukraińców w czasie walk o Galicję. Historyczny hajdamak był Kozakiem trudniącym się grabieżą, można go było łatwo rozpoznać po wygolonej głowie ze zwisającym kosmykiem włosów oraz spisie (długiej dzidzie) i samopale w rękach.

Hiszpanka

Grypa, która w latach 1918-1919 zabiła 50 mln ludzi na świecie - więcej niż 4-letnie działania wojenne. Pod koniec 1918 r. pojawiła się także w Polsce - we Lwowie, potem w Krakowie i w Warszawie. Szczęśliwie, akurat to nieszczęście obeszło się z Polską bardzo łaskawie i ofiar nie było dużo. Tak naprawdę na cały świat rozprzestrzeniła się z USA, a o mylącą nazwę długo mieli pretensje Hiszpanie.

Inflacja

Pamiątka po wojnach, konieczności zakupów wojennych i niedoborach licznych towarów. Szybko przerodziła się w hiperinflację, a skutecznie zakończyła ją reforma waluty z 1924 r. i wprowadzenie polskiego złotego.

Jeszcze Polska nie zginęła

„Mazurek Dąbrowskiego" albo „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech" według słów Józefa Wybickiego. Oficjalny hymn Polski od 1927 r., choć zastanawiano się również nad „Bogurodzicą", „Boże, coś Polskę" i „Rotą".

Jordan-Rozwadowski Tadeusz

Polski generał wywodzący się z C.K. armii, gdzie zdobył wiedzę wojenną, uznanie i liczne ordery. Dyplomata, uczestnik walk I wojny światowej, innowator użycia artylerii, szef Sztabu Generalnego podczas wojny 1920 r., współtwórca zwycięstwa polskiego pod Warszawą. Prawdopodobnie otruty z przyczyn politycznych po zamachu majowym.

Kościuszkowska eskadra

Amerykańskie podziękowanie za Tadeusza Kościuszkę. 7. Eskadra Myśliwska im. Tadeusza Kościuszki składała się z 21 lotników - ochotników ze Stanów Zjednoczonych oraz kilku lotników polskich. Jej zaczątki sformowano w Krakowie, lotnicy latali na austriackich samolotach myśliwskich Albatros D. III (Oef) i zajmowali się głównie lotami rozpoznawczymi i szturmowymi, w których dali

FOT. NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

Józef Piłsudski rozmawia z adiutantem ppłk. Bogusławem Miedzińskim (pierwszy z prawej), gen. Tadeuszem Rozwadowskim (w środku) i gen. Edwardem Śmigłym-Rydzem (stojącym obok marszałka). Rok 1922

eprasa.pl 8f20840ffa

FOT. NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

Żołnierze Legionów Polskich na apelu. W I wojnie światowej z Rosjanami walczyły trzy brygady legionistów

się mocno we znaki żołnierzom bolszewickiej Armii Konnej Budionnego. Godła eskadry używał później m.in. Dywizjon 303 w czasie bitwy o Anglię.

Legiony Polskie

Trzy brygady walczące przeciwko Rosji carskiej. Najbardziej znana jest I Brygada, którą długo dowodził Józef Piłsudski, ale w dziele odzyskiwania niepodległości zasłużyły się także II i III Brygady. Ich żołnierzami byli najczęściej ochotnicy z Galicji i Królestwa Polskiego, którzy zgodnie ze słowami „My, Pierwsza Brygada" na stos rzucili swój życia los.

Lublin

Siedziba Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (albo w skrócie: rządu lubelskiego). Rząd trwał krótko, niecałe dwa tygodnie, jego premierem był Ignacy Daszyński i skupiał przedstawicieli partii lewicowych, choć niekomunistycznych. Wydał m.in. dekret o 8-godzinnym dniu pracy, podporządkował się władzom w Warszawie.

Łatgalia

Dawne Inflanty Polskie, obecna część Łotwy. W styczniu 1920 r. rejon wspólnych walk polsko-łotewskich z bolszewikami m.in. o Dyneburg (obecnie: Daugavpils) - stolicę Łatgalii. Mimo przeraźliwego zimna (temperatury dochodziły do 25 stopni poniżej zera), sprzymierzone wojska wyparły Rosjan i przyczyniły się do stworzenia jednej z nielicznych granic przyjaźni II RP - z Łotwą.

Łut szczęścia

Rzecz niezwykle ważna, zwłaszcza dla żołnierzy frontowych w czasie walk. Wielu tego przysłowiowego łutu szczęścia brakło - w latach 1914-1918 w mundurach państw zaborczych poległo 400 tys. polskich żołnierzy, a kolejnych 100 tys. - już w polskich - w latach 1918-1921.

Mannlicher, Mauser, Mosin

Wynalazki wojenne Austriaka Ferdinanda Mannlichera, Niemca Paula Mausera i Rosjanina Siergieja Mosina, czyli trzy karabiny używane przez armie zaborcze. Wszystkie miały podobny kaliber (odpowiednio: 8, 7,92 i 7,62 mm), do środka można było załadować po pięć pocisków. Wszystkich używali Polacy.

Morze Bałtyckie

Obiekt najważniejszych zaślubin polskich 1. poł. XX wieku. W imieniu II Rzeczypospolitej platynowy pierścień wrzucił do Bałtyku gen. Józef Haller, drugi umieszczając sobie na palcu. W wyniku traktatu wersalskiego Polska otrzymała 140 km wybrzeża. Mało, ale zrobiliśmy z niego dobry użytek.

Naród przegrodzony granicami

Poza granicami II Rzeczypospolitej pozostało sporo Polaków, zamieszkujących państwa sąsiednie - w Niemczech na Śląsku, Pomorzu, Warmii i Mazurach, a także na Litwie, Łotwie, w Czechosłowacji i ZSRR. W samej II RP Polacy byli większością, ale prawie 1/3 społeczeństwa tworzyły mniejszości narodowe, w tym: Ukraińcy, Żydzi, Białorusini i Niemcy.

Ni z tego, ni z owego mamy Polskę na pierwszego

Powiedzenie przypisywane Józefowi Piłsudskiemu, który tak skomentował nagły rozpad państw zaborczych i szybkie przejęcie władzy przez Polaków.

Orlęta Lwowskie

Młodzi ochotnicy, którzy w łącznej liczbie prawie 1400 walczyli o polski Lwów. Byli wśród nich studenci, ale także uczniowie szkół średnich i powszechnych, najmłodszy miał 9 lat. Poległo 120 uczniów i 76 studentów, Lwów został obroniony, a Orlęta przez cały okres II RP byli symbolem poświęcenia i umiłowania ojczyzny.

Orzeł Biały na czerwonym tle

A dokładniej zgodnie z heraldyką: „w polu czerwonym srebrny orzeł w złotej koronie". Godło państwowe od 1919 r., zmienione i unowocześnione w 1927 r. Przy okazji, orzeł stracił wówczas krzyż z korony, a na skrzydłach dodano mu rozety. Obecny wzór jest bardzo podobny do tego z 1927 r.

nazywane jest „kolebką polskiego lotnictwa".

Ryga

Stolica Łotwy, miejsce podpisania w marcu 1921 r. pokoju kończącego wojnę z bolszewikami. Wytyczono polską granicę wschodnią, a także uzyskano zwrot polskich zabytków, m.in. arrasów wawelskich i Szczerbca. Jednak wynegocjowane przez Polaków 30 mln rubli w złocie, jako zwrot kosztów polskich w budowie gospodarki carskiej, nigdy nie zostało przez Rosjan zapłacone.

Sto dwadzieścia trzy lata

Dokładnie tyle lat trwał brak Polski na mapach Europy i świata z powodu zaborów.

Tank albo czołg

Broń ofensywna, która narodziła się w czasie I wojny światowej. Dzięki naszym francuskim sojusznikom armia polska przez pewien czas była jedną ze światowych potęg pancernych, a pozyskane znad Sekwany renault FT-17 dawały łupnia bolszewikom. Ten właśnie model czołgu - choć mały i dwuosobowy - wyznaczył kierunek rozwoju broni pancernej. Zastosowana w nim ruchoma wieżyczka z działem jest teraz standardem.

Polska Organizacja Wojskowa

Tajna organizacja wojskowa powstała z inicjatywy Józefa Piłsudskiego w sierpniu 1914 r. Miała służyć do działań wywiadowczych i dywersyjnych, szkolić młodzież i zasilać Legiony. Jej wyszkolone wojskowo kadry ujawniły się w czasie przejmowania władzy od zaborców i stały się podstawą budowy Wojska Polskiego, co miało olbrzymie znaczenie w czasie walk o niepodległość i granice.

Powstania

Początki II RP to najbardziej udany okres dla polskich powstań. Udało się prawie w całości wygrać powstanie wielkopolskie 1918-1919. W mniejszej skali osiągnięto sukces w trzech powstaniach śląskich (1919, 1920 i 1921), ale i tak udało się uzyskać korzystniejsze granice niż przyznawali nam alianci.

Rakowice

Dawna wieś pod Krakowem, teraz integralna część miasta. Miejsce, gdzie 31 października 1918 r. Polacy przejęli z rąk austriackich lotnisko. Dowodzący kpt. Roman Florer wraz z paroma polskimi podwładnymi nie tylko zabezpieczył dla Niepodległej całość sprzętu, budynków i maszyn, ale i szybko zorganizował pierwszą szkołę dla przyszłych lotników, prowadził naprawę maszyn, formował tam kolejne oddziały bojowe i techniczne, które wysyłano na front. Lotnisko w Krakowie-Rakowicach gdzie obradowali przedstawiciele państw zwycięskich, z udziałem delegacji polskiej, i radzili, jak ustanowić bezpieczny świat po wojnie. Odbywało się to głównie kosztem pokonanych Niemiec, którym zabierano terytoria, broń, ograniczono armię i narzucono potężne reparacje wojenne.

Virtuti Militari

Z łaciny „Męstwu Wojskowemu", odznaczenie z czasów I RP, przywrócone w II RP. Krzyż Wojenny Orderu Wojennego dzieli się na 5 klas i jest najważniejszym polskim odznaczeniem wojennym. W 1920 r. wprowadzono Krzyż Walecznych, aby nagradzać odwagę żołnierzy, ale Virtuti Militari zostawiać na szczególne okazje.

Wiedźma

„Macocha Austrya-Wiedźma (...) zmarła po ciężkich kurczach na uwiąd starczy, przeklęta przez wszystkich, którzy mieli nieszczęście z nią się zetknąć. (...). Niech odpoczywa w wiecznym spokoju i niechaj nigdy nie doczeka się zmartwychwstania. Polacy, Czecho-Słowacy, Jugosłowianie". Takiej treści ironiczne klepsydry pojawiły się przed kościołami tuż po wyzwoleniu.

Turcja

Jedyny kraj na świecie, który nigdy nie uznał polskich zaborów. Legenda mówi, że w czasie zaborów, przy prezentacji dyplomatów na dworze sułtańskim mówiono „poseł Lechistanu jeszcze nie przybył". Gdy poseł wreszcie przybył, Turcy akurat zlikwidowali sułtanat i wprowadzili republikę.

Ułani

A także szwoleżerowie i strzelcy konni to żołnierze, konie, lance z proporczykami, szable i ostrogi. Mieli także karabiny i artylerię konną, do walki stawali pieszo, a koń był głównie środkiem transportu, choć czasem służył do szarż. Odznaczyli się w wojnach, zwłaszcza na wschodzie, gdy w lipcu 1919 r. pokonali Ukraińców pod Jazłowcem, a w sierpniu 1920 r. pod Komarowem Armię Konną Siemiona Budionnego w ostatniej wielkiej bitwie europejskiej kawalerii. Uzbrojenie - brano każde, jakie zdobyto na wrogach lub otrzymano od sojuszników. Ta różnorodność powodowała anegdoty, jak te o byłym oficerze armii austro-węgierskiej, który musiał zajrzeć do regulaminu francuskiego, aby powiedzieć byłemu piechurowi rosyjskiemu, jak załadować byłą brytyjską amunicją były niemiecki karabin.

Versailles, czyli po polsku Wersal

Miejscowość pod Paryżem, dawna rezydencja królewska,

Wilson Thomas Woodrow

Prezydent Stanów Zjednoczonych, którego 14 punktów - celów USA w I wojnie światowej - ogłoszonych w styczniu 1918 r. stało się podstawą traktatu wersalskiego. Dla nas najważniejszy był punkt 13., mówiący o stworzeniu niepodległego państwa polskiego z dostępem do morza. Po wojnie organizował pomoc żywnościową dla Polski, a obecnie zdobi niebędące w obiegu banknoty o nominale 100 000 dolarów.

Z jak zwycięstwo

Gdy zakończyła się I wojna światowa i wojna o granice Rzeczypospolitej, Polska była wolna, lecz potwornie zniszczona. Przez kraj parę razy przetoczył się front, niektóre miasta, jak Gorlice czy Kalisz, leżały w gruzach, wycofujący się Rosjanie ewakuowali całe fabryki i zostawiali za sobą spaloną ziemię, a następujący Niemcy prowadzili gospodarkę rabunkową. Oprócz wielkich strat ludzkich, Polakom ubyło prawie milion sztuk koni i 2 mln sztuk bydła, więc groźba głodu była całkiem realna. Dodatkowo, początek niepodległego bytu to 6 różnych walut w obiegu, 4 języki komend w wojsku, 3 kodeksy prawne, 2 rodzaje torów kolejowych i - w zależności od byłych zaborów - obowiązujący lewo- lub prawostronny ruch drogowy.

eprasa.pl 8f20840ffa

CO Z PIENIĘDZMI PO NASZEJ ŚMIERCI?

Myślenie o śmierci nie jest łatwe. Jednak warto zawczasu zadbać o to, aby po naszym odejściu bliscy nie mieli problemów formalnych i finansowych. Przeczytaj nasz poradnik koniecznie!

Agnieszka Domka-Rybka

Liczby nie kłamią, a świadczą, jak bardzo chcemy uniknąć tematu, że nasze życie kiedyś się skończy. Tylko co 10. Polak sporządził testament. Ba, połowa z tych osób nie ma nawet takiej potrzeby, a prawie 40 proc. wychodzi z założenia, że ma jeszcze czas... Zaledwie co czwarta złożyła w banku dyspozycję wypłaty pieniędzy z konta na wypadek śmierci. Co to może oznaczać? Duże kłopoty dla bliskich, gdy odejdziemy z tego świata. Okrutna, ale prawda.

Jakie to są problemy, przekonała się np. pani Dominika, która od 15 lat mieszka i pracuje w Wielkiej Brytanii: - W Polsce zmarł mój tata, nagle, nie miał 60 lat. Rodzice byli po rozwodzie, więc na mnie spadły wszelkie formalności. Wsiadłam w samolot i przyleciałam zorganizować pogrzeb. Poszłam do banku z aktem zgonu, ale pani w okienku stwierdziła, że nie może mi wypłacić pieniędzy, które tata miał na koncie i nawet nie podała mi kwoty jego oszczędności. Tata nikogo do niczego nie upoważnił i nie zostawił testamentu. Długo trwało, zanim dostałam pieniądze, dopiero po postępowaniu spadkowym. Za pogrzeb zapłaciłam sama, zasiłek nie wystarczył.

Zadbaj o spadek

Tych kłopotów można było uniknąć, gdyby ojciec pani Dominiki zadbał za życia o swoje sprawy finansowe na wypadek śmierci. W tej konkretnej sytuacji, w której ona się znalazła (i wiele innych osób), warto rozpocząć od sprawdzenia, czy zmarły posiadał konta i gdzie.

- Można to zrobić, składając wniosek w dowolnym banku o dostęp do Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych - podpowiada Paweł Majtkowski, analityk eToro. - Otrzymamy wykaz instytucji, w których znajdowały się konta, lokaty lub rachunki wspólne. Jeżeli istnieje podejrzenie, że zmarły inwestował na giełdzie, warto wysłać pytania do domów maklerskich lub platform inwestycyjnych. Należy także sprawdzić Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, który prowadzi rejestr polis na życie. W przypadku nieruchomości pomoże elektroniczna wersja ksiąg wieczystych. Nie wolno też zapominać, że dziedziczeniu podlegają częściowo pieniądze zgromadzone w ZUS, PPK czy dawnym OFE, więc i tam należy zwrócić się o informacje.

To warto zrobić za życia

Radzi naszym Czytelnikom Związek Banków Polskich:

- Lista rachunków i zobowiązań. Zrób spis wszystkich swoich kont bankowych, lokat, kart, kredytów, pożyczek i polis ubezpieczeniowych.

Do listy możesz dodać numery rachunków oraz nazwy banków, ale nigdy nie zapisuj loginów, haseł ani PIN-ów!

Tę listę przechowuj w bezpiecznym miejscu, np. w kopercie w domu lub u zaufanego notariusza.

Regularnie aktualizuj dane (np. raz w roku).

Nie zostawiaj informacji umożliwiających logowanie - to niebezpieczne i ryzykowne.

- Zapis bankowy. To dyspozycja wkładem na wypadek śmierci. Każdy posiadacz konta lub lokaty może bezpłatnie złożyć w banku zapis bankowy, czyli dyspozycję wypłaty pieniędzy na wypadek śmierci.

W dyspozycji wskazujesz osoby, które otrzymają pieniądze po twojej śmierci, a mogą mogą to być tylko: małżonek/małżonka oraz dzieci, wnuki, prawnuki (zstępni), a także rodzice, dziadkowie, pradziadkowie (wstępni) albo rodzeństwo zmarłego.

Limit wypłaty z takiej dyspozycji to obecnie ok. 175 000 zł (20-krotność przeciętnego wynagrodzenia na miesiąc poprzedzający datę śmierci). Dotyczy wszystkich banków. Zasada ma na celu ochronę spadkobierców, żeby nie omijać przepisów o postępowaniu spadkowym i nie rozdysponować wszystkich pieniędzy. Pieniądze wypłacane z zapisu nie wchodzą do spadku, więc bliscy mogą je otrzymać szybciej, tzn. bez czekania na zakończenie postępowania spadkowego.

FOT. ARCHIWUM/POLSKA PRESS

Wiele osób zupełnie nie zdaje sobie sprawy, jakie konsekwencje dla bliskich może mieć brak uregulowania za życia swoich spraw finansowych i spadkowych.

SPISANIE TESTAMENTU I ROZMOWA O FINANSACH OGRANICZY RYZYKO WYZWAŃ, Z KTÓRYMI RODZINA BĘDZIE MUSIAŁA ZMIERZYĆ SIĘ W PRZYSZŁOŚCI.

Dyspozycję możesz w każdej chwili zmienić lub odwołać. Jednak warto zaznaczyć, że tutaj działa zasada: późniejsze dyspozycje mają pierwszeństwo. Czyli, jeżeli na przykład kiedyś ustanowiliśmy zapis na rzecz osoby A i zmieniliśmy na rzecz osoby B, a kwota przekroczyła wartość pieniędzy zgromadzonych na koncie, to osoba, na rzecz której później został ustanowiony zapis, będzie otrzymywała wypłaty jako pierwsza.

- Pełnomocnik do konta. Możesz nadać zaufanej osobie pełnomocnictwo do swojego konta - pozwoli jej wykonywać operacje finansowe.

Pełnomocnictwo traci ważność w chwili śmierci, ale może pomóc w codziennych sprawach w czasie choroby.

Zakres uprawnień można ograniczyć (np. tylko do wpłat i wypłat gotówki). Możesz nadać zaufanej osobie pełnomocnictwo do swojego konta - pozwoli jej wykonywać operacje finansowe.

- Wspólne konto z małżonkiem (lub innym bliskim, np. dzieckiem).

Jeśli macie wspólny rachunek, sprawdźcie w banku, co stanie się po śmierci jednego z was. Upewnij się, czy małżonek jest współposiadaczem konta, a nie tylko pełnomocnikiem. W większości banków rachunek wspólny zostaje przekształcony w indywidualny i wtedy współmałżonek ma pełen dostęp do pieniędzy.

W innych bankach rachunek może być zamknięty, a finanse zablokowane do czasu zakończenia postępowania spadkowego. Jeżeli macie wspólność majątkową, połowa środków zostanie przekazana żyjącemu małżonkowi, a reszta zostanie zablokowana i wejdzie do spadku. Warto poprosić bank o wyjaśnienie zasad obowiązujących w takiej sytuacji na podstawie umowy i regulaminów.

- Gdzie są rachunki. Możesz poinformować bliskich, w jakich bankach masz konta - bez przekazywania im danych logowania.

W razie śmierci spadkobiercy będą mogli uzyskać zbiorczą informację o rachunkach z Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych. CIR pozwala sprawdzić, w jakich bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (SKOK-ach) prowadzono twoje rachunki (szczegóły: https://www.kir.pl/nasza-oferta/klient-indywidualny/centrum-wymiany-informacji/centralna-informacja).

Spadkobierca musi okazać w banku prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia oraz wykazać, że jest spadkobiercą wskazanym w tym dokumencie, np. w oparciu o dowód osobisty.

- Kredyty i karty. Jeśli masz kredyt, zapytaj bank, czy jest on objęty ubezpieczeniem na wypadek śmierci i jakie są warunki polisy - wówczas zobowiązanie może zostać spłacone przez ubezpieczyciela.

Możesz też poinformować współkredytobiorców o szczegółach umowy, by w razie potrzeby wiedzieli, co robić.

Pamiętaj, że po śmierci kredytobiorcy dług przechodzi na spadkobierców, ale tylko do wartości majątku, który dziedziczą.

- Tzw. „Koperta bezpieczeństwa". W niej możesz umieścić listę banków, ubezpieczeń i inwestycji, kopie umów i polis, dane kontaktowe do notariusza lub prawnika, informacje o osobach, które mają być powiadomione po twojej śmierci. Kopertę przechowuj w miejscu znanym bliskim lub u notariusza.

W kopercie nie trzymaj loginów, haseł czy PIN-ów!

- Testament. To najpewniejszy sposób, by wskazać, kto i co po tobie dziedziczy. Pozwoli uniknąć sporów między spadkobiercami.

W testamencie możesz też wskazać, że złożyłeś zapis bankowy, by ułatwić jego realizację. Rozważ sporządzenie testamentu u notariusza, bo to jest jego najbezpieczniejsza forma i może ułatwić dziedziczenie.

- Stan konta i ewentualne długi. Po śmierci posiadacza rachunku bank ma obowiązek zachowania tajemnicy bankowej - oznacza to, że nie może udzielać informacji o stanie konta ani o kredytach komukolwiek poza osobami uprawnionymi. Takimi osobami są spadkobiercy, którzy przedstawią w banku tytuł prawny do spadku, czyli: notarialny akt poświadczenia dziedziczenia lub prawomocne postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku. Po przedstawieniu tych dokumentów, bank musi udzielić informacji o rachunkach, lokatach i zobowiązaniach zmarłego (np. kredytach, kartach kredytowych). Nie wystarczy sam akt zgonu czy dowód pokrewieństwa - konieczne jest formalne potwierdzenie dziedziczenia.

Jeśli spadkobiercy chcą poznać, czy zmarły pozostawił długi, mogą też: wystąpić do banków, w których przypuszczalnie miał zobowiązania lub skorzystać z Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych (CIR) - pozwala ona sprawdzić, w jakich instytucjach finansowych zmarły posiadał rachunki.

- Jeśli nie złożono zapisu bankowego? Środki na jego rachunkach wchodzą do masy spadkowej i podlegają ogólnym zasadom dziedziczenia. Wyjątki od tej zasady wynikają z art. 55 Prawa bankowego i dotyczą: zwrotu kosztów pogrzebu - bank może wypłacić pieniądze osobie, która udokumentuje poniesione wydatki (np. rachunkami z zakładu pogrzebowego). Jednak ta kwota nie może przekroczyć zwyczajowych kosztów pogrzebu. Dotyczą też zwrotu nienależnych świadczeń emerytalno-rentowych - bank ma obowiązek zwrócić do ZUS lub KRUS środki przelane po śmierci posiadacza rachunku. Pozostałe pieniądze są wypłacane spadkobiercom, którzy przedstawią w banku dokumenty potwierdzające ich prawa (akt notarialny lub postanowienie sądu). Określają krąg spadkobierców, wysokość ich udziałów oraz podstawę dziedziczenia. Nie wskazują, jak podzielić składniki majątku, dlatego konieczne może być przeprowadzenie działu spadku. Jeżeli spadkobierca jest jeden - bank po przedstawieniu dokumentów może wypłacić pieniądze. ©℗

eprasa.pl 8f20840ffa

PONIEDZIAŁEK 10 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (36) **9.00** Ranczo (5) **10.00** Komisarz Alex (21) **11.00** Ojciec Mateusz (410) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Planeta Ziemia III: Wybrzeża – serial dok. **14.00** Wichrowe wzgórze (294) – serial obyczaj. Turcja

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka – teleturniej
16.05 Dziedzictwo (743) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4593)
18.45 Akacjowa 38 (744) – serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Teatr TV: Klub kawalerów – spektakl Polska 2000
Reż. Krystyna Janda, wyk. Jerzy Stuhr, Marcin Dorociński, Cezary Pazura
22.05 Wśród sąsiadów – film dokumentalny Polska/USA 2024
Historia miasteczka, w którym wojna bezpowrotnie zniszczyła pokojowe relacje między Polakami a Żydami. Opowieść koncentruje się na losach ostatniego ocalałego z Holokaustu oraz świadka brutalnego mordu.
0.00 Balans bieli
0.40 Wykrywacz kłamstw
1.05 Kamerdyner
★★★ – dramat hist. Polska 2018

TVP 2

5.35 M jak miłość (1631) **6.25** Rodzina (nie od) święta – program religijny **6.55** Barwy szczęścia (3252) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Okrasa łamie przepisy – magazyn **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (324) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (780) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (268) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (325) – serial obyczaj. Turcja
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej
19.25 Barwy szczęścia (3252) – serial Polska
19.55 Domowe patenty
20.05 Barwy szczęścia (3253) – serial Polska
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1888) – serial Polska
21.55 Na sygnale (781, 782) – serial obyczaj. Polska
22.55 W cieniu śmierci
Nurmi nurkuje w poszukiwaniu dowodów. Na brzegu spotyka go niespodzianka. Karppi domyśla się, co jest w pojemnikach widocznych na podwodnym nagraniu.
23.55 Parasite – thriller Korea Południowa 2019 ★★★★
Reż. Bong Joon-ho, wyk. Song Kang-ho, Sun-kyun Lee, Yeo-jeong Cho
2.15 Stulecie Winnych (44)

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska **14.40** Dlaczego ja? (1502) – serial fabularno-dokumentalny Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1102)
17.00 Gliniarze (1138) – serial fabularno-dokumentalny
18.00 Pierwsza miłość (4091) – serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.40 Bad Boys: Ride or Die ★★★ – film sensacyjny USA 2024
Reż. Adil El Arbi, Bilall Fallah, wyk. Will Smith, Martin Lawrence, Vanessa Hudgens
Kiedy kapitan Howard zostaje niesłusznie oskarżony o przestępstwa związane z narkotykami, Bad Boys przysięgają oczyścić jego imię. Ale gdy zbliżają się do odkrycia prawdy, Mike i Marcus sami zostają wrobieni.
23.05 Zamachowiec – thriller ★★★ USA/W. Bryt./Bułgaria 2007
Reż. Josef Rusnak, wyk. Wesley Snipes, Eliza Bennett, Lena Headey
1.10 Prawo ojca – dramat kryminalny ★★★ Polska 1999
3.30 Nasz nowy dom

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje: Bistro „Galancie”, Łódź – reality show Polska 2019 **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje – reality show **13.55** The Floor – teleturniej Polska 2025 **14.35** Ukryta prawda (1507-1508, 1739) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023

17.55 Detektywi (257) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4113) – serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Notre-Dame płonie ★★★ – thriller Francja/Włochy/W. Bryt./USA 2022
Reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Samuel Labarthe, Jean-Paul Bordes, Mickaël Chirinian
Zrealizowana z rozmachem, wstrząsająca historia walki o ocalenie jednego z najświętszych miejsc Europy oraz bezcennych relikwii, kiedt 15 kwietnia 2019 roku, tydzień przed Wielkanocą, paryska katedra Notre-Dame stanęła w płomieniach.
23.50 Zamieć – thriller USA/Kanada/Francja/Turcja 2009 ★★★
Reż. Dominic Sena, wyk. Kate Beckinsale, Gabriel Macht, Tom Skerritt
2.05 Co za tydzień – magazyn
2.40 Morderczynie (4)
3.40 Szpital św. Anny (48)

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (51) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Sekrety życia **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★ Śmiertelna głębia – thriller USA/W. Bryt./RPA/Niemcy/Fr. 2012, reż. John Stockwell, wyk. Halle Berry, Olivier Martinez, Ralph Brown **22.35** ★★★★ Narodziny gwiazdy – melodr. USA 2018, reż. Bradley Cooper, wyk. Lady Gaga, Bradley Cooper **1.20** Poukładani **1.55** Mówię Wam **2.55** Żyjąc z potworem

TVP Kultura

7.00 Tamte lata, tamte dni **7.40** Podróże z historią **8.20** Dobry tytuł **9.00** Dyrektorzy (2) **10.40** ★★★ Zemsta Różowej Pantery – kom. krym. W. Bryt./USA 1978 **12.30** Van Gogh. Prawdziwa historia **13.25** Tamte lata, tamte dni **14.00** ★★★★ Słodka Irma – kom. rom. USA 1963 **16.30** Dyrektorzy (3) **18.10** Tygodnik kulturalny **19.00** Muzyka w zabytkach **20.00** ★★★★ Turysta – komedia Dania/Norw./Szw./Fr./Wł. 2014 **22.10** Porozmawiajmy szczerze **22.50** ★★★★ Zawodowiec – western Wł./Hiszp./USA 1968

TVP Sport

9.05 Kolarstwo przełajowe: ME w Middelkerke **10.15** Piłka nożna: Liga hiszpańska kobiet: FC Barcelona Femení – Deportivo ABANCA **12.15** Hokej na lodzie: Turniej Niepodległości – podsum. **13.30** Piłka nożna: Pogoń Szczecin – Jagiellonia Białystok **15.35** Piłka nożna: KKS 1925 Kalisz – Zagłębie Sosnowiec **17.35** Magazyn Betclic 2. Ligi **18.10** Piłka nożna: Śląsk Wrocław – Polonia Bytom **20.15** Magazyn Betclic 1. Ligi **21.35** Gol **22.55** Sportowy wieczór**23.20** Boks: KB Legia Warszawa – Concordia Knurów

TV 4

7.55 Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (180, 181) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1355) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **19.00** Policjantki i policjanci (1356) **20.00** Uroczysko (197) – serial krym. Polska **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (976) – serial krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (93) – serial krym. Polska **22.40** ★★★ Szczęki 2 – horror USA 1978 **1.00** Love Island. Wyspa miłości

TV Trwam

12.20 Lotte – małopolska Inka wczoraj i dzisiaj **13.30** Msza święta **14.30** Maria Okońska – kobieta, która miała w sobie ogień **15.25** Jezusie, ulituj się nad nami! **16.10** Sanktuaria polskie **16.30** Porady bonifratrów **17.00** Świadkowie **17.30** Moja parafia **18.15** Rozmowy niedokończone **19.00** Msza św. w int. Ofiar katastrofy smoleńskiej i ojczyzny **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Z wędką nad wodę... **22.30** Dzieci Andersa – Powrót do Afryki

TV Puls

6.00 Nash Bridges (7, 8) **8.00** Kobra – oddział specjalny (3) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (27) **10.00** Zbuntowany anioł (167, 168) **11.50** Wspaniałe stulecie (26, 27) **13.45** Lombard. Życie pod zastaw (640, 641) **15.45** Ranczo (1, 2) **17.55** ★★★ Trzej muszkieterowie – film USA/Niem./Fr./W. Bryt. 2011 **20.00** ★★★★ Poziom mistrza – film USA/Austr./W. Bryt. 2020 **22.05** ★★★ Bliźniak – film sens. USA/Chiny/Kolumbia 2019 **0.15** ★★★★ Droga do zatracenia – film USA 2002

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

WTOREK 11 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **8.00** Nowa droga Kościoła. Nicea 325 **8.40** ★★★★ C.K. Dezerterzy (1/2) – komedia Polska/Węgry 1986 **11.45** Narodowe Święto Niepodległości 2025 – transmisja uroczystości państwowych w Warszawie **14.00** ★★ Królowe Dzikiego Zachodu – western Francja/Włochy/Hiszpania/W. Bryt. 1971, reż. Christian-Jaque

15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (744) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.35 Polska na TAK! – koncert
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Kos – film Polska/Szwecja/Niemcy 2023 ★★★★
Reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia, Jacek Braciak, Jason Mitchell, Robert Więckiewicz
22.40 Przełęcz ocalonych – film wojenny USA/Australia 2016 ★★★★
Reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield, Vince Vaughn, Sam Worthington
Rozgrywająca się na Pacyfiku u schyłku II wojny światowej prawdziwa historia bohatera, który bez użycia broni uratował dziesiątki żołnierzy. Sześć nominacji do Oscara i dwie statuetki.
1.05 Wykrywacz kłamstw
1.30 Scenariusz na miłość ★★★ – komedia romantyczna USA 2014
3.25 Wrota Europy – dramat wojenny Polska 1999 ★★★
4.50 Notacje – serial dok.

TVP 2

5.30 ★★★★ Chłopiec z chmur – film przygodowy Norwegia/Francja 2019, reż. Nicolas Vanier, wyk. Jean-Paul Rouve **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** ★★★★ Lalka – dramat obyczaj. Polska 1968, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Mariusz Dmochowski, Beata Tyszkiewicz, Jan Machulski **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15 Szansa na sukces. Opole 2026: Kobranocka – show
16.15 Tak to leciało! – teleturniej
17.15 Miłość i nadzieja (326)
Tahir mówi Egemu o przestępczej działalności Cihana. Melis robi awanturę Tahirowi. Sila odkrywa, że Bahar podaje Hulyi środki nasenne.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3253)
19.55 Domowe patenty
20.05 Barwy szczęścia (3254)
Policja zatrzymuje biżuterię skradzioną Rawiczowej, co jej wcale nie cieszy. A Marcin szybko domyśla się, że fanty wytropił Łukasz i żąda, by ten wyznał mu prawdę.
20.45 Dla niej wszystko – film sens. USA/Francja 2010 ★★★
Reż. Paul Haggis, wyk. Russell Crowe, Elizabeth Banks
23.10 W deszczowy dzień w Nowym Jorku – komedia romantyczna USA 2019 ★★★
Reż. Woody Allen, wyk. Timothée Chalamet, Elle Fanning, Selena Gomez
0.55 Koliber – film sensacyjny W. Bryt./USA 2013 ★★★

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Kung Fu Panda – film animowany USA 2008 **10.15** Ron Usterka – film animowany USA/W. Bryt./Indie 2021 **12.30** ★★★ Doktor Dolittle – komedia USA/W. Bryt./Chiny/Japonia 2020 **14.55** ★★★★ Ogniem i mieczem – dramat hist. Polska 1999

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń” – program publicystyczny
19.55 Milionerzy – teleturniej
Prowadzenie – Hubert Urbański.
20.40 Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka – komedia Polska 1970 ★★★★
Reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak, Wirgiliusz Gryń, Stanisław Milski
Marian Kociniak w arcymistrzowskiej roli żołnierza Franka Dolasa, który zasypia w pociągu, a kiedy widzi niemieckiego oficera, jest przekonany, że to szpieg, więc strzela. Ten strzał zbiega się z rozpoczęciem działań wojennych, ale Franek jest przekonany, że rozpętał wojnę.
0.00 Dywizjon 303: Historia prawdziwa – dramat wojenny Polska/W. Bryt. 2018 ★★★
Reż. Denis Delić, wyk. Piotr Adamczyk, Maciej Zakościelny, Andrew Woodall, Antoni Królikowski, Jan Wieczorkowski
2.15 Nasz nowy dom
4.40 Disco gramy!

TVN

5.00 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje: Gospoda „Pod zachrypniętym kogutem”, Glewo **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Mroków – Bistro Kociołek **12.40** Bitwa o gości – reality show **13.40** The Floor – teleturniej **14.20** DC Liga Super-Pets – film anim. USA/Austr./Kanada 2022

16.35 Pan Samochodzik i templariusze – film przygodowy Polska 2023 ★★★
Reż. Antoni Nykowski, wyk. Mateusz Janicki, Sandra Drzymalska, Maria Dębska
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku – magazyn kulinarny
20.15 Na Wspólnej (4114)
Zimińscy mają się dzisiaj poznać z matką Czerskiego. Ola nie jest tym zachwycona po jej wczorajszym spięciu z Otylią. Jeszcze mniej zadowolony jest Marek, gdy w drzwiach jego mieszkania staje… kobieta, z którą wczoraj awanturował się pod domem Oli.
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Ślub od pierwszego wejrzenia – real tv
22.40 Kuba Wojewódzki – talk show
23.45 Superwizjer – magazyn
0.25 Podejrzani zakochani ★★★ – komedia Polska 2013
Reż. Sławomir Kryński
2.40 Skazana (6)
3.50 Śmierć Diany: dwa śledztwa: To nie był wypadek

TVN 7

6.45 Szkoła **7.45** Legendy sowiego królestwa: Strażnicy Ga'Hoole – film anim. Australia/USA 2010 **9.50** Ukryta prawda **11.50** Detektywi **14.45** Szpital św. Anny (52, 53) **16.45** ★★★★ Tylko dla orłów – film akcji W. Bryt./USA 1968 **20.00** ★★★ Specjalista – film sens. USA 1994, reż. Luis Llosa, wyk. Sylvester Stallone **22.25** ★★★ Dziewczyna w czerwonej pelerynie – horror USA/Kan. 2011, reż. Catherine Hardwicke, wyk. Amanda Seyfried **0.35** ★★★★ Batman – film sf USA/W. Bryt. 1989 **3.10** SOS. Ekipy w akcji

TVP Kultura

8.55 Przebojowa noc **9.35** ★★★ Dla Ciebie, Polsko – dramat Polska 1920 **10.35** Paderewski – mistrz tonów i mąż stanu **11.20** Koncert na Wawelu **12.10** Hala odlotów **13.10** ★★★★ Potop (1) – film przyg. Polska 1974 **18.25** Łódź Kultury **19.05** 15 miesięcy do Niepodległości **20.00** Teatr TV: Ni z tego, ni z owego – spektakl Polska 2020 **21.30** ★★★ Pojedynek na głosy – komediodramat W. Bryt. 2019 **23.35** W poszukiwaniu dobrego filmu **0.15** Van Gogh. Prawdziwa historia

TVP Sport

6.15 Piłka nożna: Eliminacje UEFA Euro: Polska – Holandia **8.20** Piłka nożna: Eliminacje MŚ UEFA: Polska – Malta **10.30** Magazyn Betclic 1. Ligi **11.55 (L)** Piłka nożna: Czarni Sosnowiec – Lech UAM Poznań **14.10** Gol **15.35** Kto wygrał mecz **16.45** Hokej na lodzie: Turniej Niepodległości w Sosnowcu – podsum. **18.00** 100 lat polskiego sportu **19.15** Quiz TVP Sport **20.00** Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Club Brugge – FC Barcelona **22.00** Sportowy wieczór **22.40** Koszykówka: ME mężczyzn: Słowenia – Polska

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **6.55** Na ratunek 112 **7.30** O Yeti! – film anim. USA/Chiny/Jap. 2019 **9.30** ★★★ Liga niezwykłych dżentelmenów – film USA/Niemcy/Czechy/W. Bryt. 2003 **11.45** ★★★ Mission: Impossible 2 – film sens. USA 2000 **14.25** ★★★ Goście, goście – komedia Fr. 1993 **16.35** ★★★ Goście, goście 2 – komedia Fr. 1998 **19.00** Policjantki i policjanci (1357) **20.00** Uroczysko (198) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (977) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (94) **22.40** ★★★ Bezsenność w Seattle – komedia rom. USA 1993

TV Trwam

12.20 Prymas Stefan Wyszyński **13.00** Ona nigdy nie była sama – Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska **13.30** Msza św. **14.30** „Mazurek Dąbrowskiego” – od piosenki żołnierskiej do hymnu narodowego **15.00** Piloci. Biało-Czerwoni z Dęblina **16.25** Przyroda w obiektywie **16.40** Zdrowie z Bożej apteki **17.00** Wierzę w Boga **17.30** Burza w okręgu krakowskim **18.15** Rozmowy niedokończone **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia

TV Puls

7.00 ★★★ Trzej muszkieterowie – film USA/Niem./Fr./W. Bryt. **9.05** ★★★ BFG: Bardzo Fajny Gigant – film USA/Indie/W. Bryt. 2016 **11.25** ★★★ Piękna i bestia – film Fr./Niem./Hiszp. 2014 **13.40** ★★★ Emma i czarny jaguar – kom. Fr./Kan./Wł. 2024 **15.45** ★★★ Mój przyjaciel pingwin – film USA/Braz./Hiszp. 2024 **17.55** ★★★★ Mój pies Artur – film USA/Kan. 2024 **20.00** ★★★ Bogowie Egiptu – film USA/Austr./Chiny/Hongk. 2016 **22.20** ★★★ Immortals. Bogowie i herosi – film USA/W. Bryt. 2011

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 8f20840ffa

ŚRODA 12 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (37) **9.00** Ranczo (6) **10.00** Komisarz Alex (22) **11.00** Ojciec Mateusz (411) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** Rok w ogrodzie extra **12.55** Nasza planeta z lotu ptaka **14.00** Wichrowe wzgórze (295) – serial obyczaj.

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (745)
– serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4594)
18.45 Akacjowa 38 (745)
– serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (38)
Ojciec Marii przyjmuje wizytę księdza, która może ułatwić Filarowi otwarcie kopalni. Do urzędu zgłaszają się właściciele ziemscy z wiadrami znalezisk.
21.10 Tak to się robi w Marsylii (5) – serial krym. Francja
Uzbrojony mężczyzna wtargnął na komisariat i wziął Chevaliera jako zakładnika, zamykając się z nim w magazynie dowodów rzeczowych. Na miejsce przybywa brygada antyterrorystyczna.
22.10 Sekielski wieczorową porą
23.15 Kos – film historyczny
★★★★ Polska/Szw./Niem. 2023
Reż. Paweł Maślona
1.20 Wykrywacz kłamstw

TVP 2

5.30 M jak miłość (1632) **6.25** Pożyteczni.pl – magazyn **6.55** Barwy szczęścia (3254) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.50** Gwiazdorska kuchnia Ani – magazyn **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (326) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (781) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (269) – telenowela
15.50 Domowe patenty
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (327)
Bahar wykręca się od odpowiedzialności. Feraye poznaje kryminalną przeszłość Cihana. Bulent jest coraz bardziej zazdrosny o Tahira. Yildiz wpada na pomysł, jak uratować Hulyę.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3254, 3255) – serial Polska
20.55 Na dobre i na złe (969)
– serial Polska
21.55 Na sygnale (783, 784)
Piotr dochodzi powoli do siebie pod okiem Romka, który uznaje nawet, że Strzelecki jest gotów na powrót do pracy. Pacjentem ratowników zostaje samotny ojciec z niegroźną raną ramienia oraz z poważną chorobą, z której nie zdaje sobie sprawy.
22.55 Peaky Blinders (17)
0.05 Sztuka kłamania – komedia
★★★ Francja/Belgia 2018
1.50 W cieniu śmierci

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **14.40** Dlaczego ja? (1503) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1103)
17.00 Gliniarze (1139)
18.00 Pierwsza miłość (4092)
– serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Nie ma mocnych – komedia
★★★★ Polska 1974
Reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza, Anna Dymna
Ciężko chory Kazimierz Pawlak szuka spadkobiercy, któremu mógłby przekazać swoją ziemię. Jedyną nadzieją jest wnuczka Ania, której trzeba tylko znaleźć właściwego męża.
22.45 Jak rozpętałem II wojnę światową: Wśród swoich
– komedia Polska 1970
Reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak, Wirgiliusz Gryń, Joanna Jędryka
0.15 Tower Heist. Zemsta cieciów – komedia sensacyjna
★★★ USA/Japonia 2011
2.35 Nasz nowy dom
3.40 Ewa gotuje

TVN

5.05 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje: „Bistro Tarchomin”, Warszawa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Złota kura”, Elbląg – reality show **13.55** The Floor – teleturniej **14.35** Ukryta prawda (1509-1510, 1740) – serial fabularno-dokumentalny Polska

17.55 Detektywi (258) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
– magazyn kulinarny
20.15 Na Wspólnej (4115)
– serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Top Model – reality show
23.15 Nie lubię poniedziałku
★★★★ – komedia Polska 1971
Reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder, Halina Kowalska
Satyra na polską rzeczywistość wczesnych lat siedemdziesiątych XX wieku. Wielowątkowa komedia o feralnym dniu – poniedziałku, kiedy nic nikomu się nie udaje. Warszawa jest tu miejscem zabawnych, często absurdalnych przygód kilkunastu osób: od włoskiego przemysłowca, przez przedstawiciela gminnej spółdzielni i milicjanta po Bogdana Łazukę.
1.30 Anihilacja – horror W. Bryt./
★★★ USA 2018
3.50 Szpital św. Anny (49)

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (54) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Sekrety życia **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★★ Na twoim miejscu – komedia Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Magdalena Lamparska **22.15** ★★★★ Zielona mila – dramat USA 1999, reż. Frank Darabont, wyk. Tom Hanks, Michael Clarke Duncan, David Morse **2.05** Pati (3) **3.05** Usterka **3.45** SOS. Ekipy w akcji

TVP Kultura

8.20 W poszukiwaniu dobrego filmu **9.00** Dyrektorzy (3) **10.35** ★★★★ Słodka Irma – komedia rom. USA 1963 **13.10** 15 miesięcy do Niepodległości – film dok. **14.00** Tygodnik kulturalny **14.55** ★★★★ Noc myśliwego – thriller USA 1955 **16.40** Dyrektorzy (4) **18.10** Którędy po sztukę **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Reżyserzy: Don Siegel **19.45** Niepojęte **20.00** ★★★ Ikar. Legenda Mietka Kosza – film biograf. Polska 2019 **22.15** Profesor T. (16) **23.15** Hala odlotów

TVP Sport

8.20 Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Holandia – Polska **10.30** Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: Czarni Sosnowiec – Lech UAM Poznań **12.30** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Pogoń Szczecin – Jagiellonia Białystok **14.40** Pełnosprawni **15.15** Piłka nożna: Liga hiszp. kobiet: FC Barcelona Femení – Deportivo ABANCA **17.15** Mundial 2026: Legendy miejskie **17.50 (L)** Koszykówka: Eliminacje ME kobiet: Słowacja – Polska **20.05** Odliczanie do mundialu **22.00** Sportowy wieczór

TV 4

7.55 Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (182, 183) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1357) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1358) – serial obyczaj. Polska **20.00** Uroczysko (199) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (978) – serial krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (95) – serial krym. Polska **22.40** ★★★ Van Helsing – horror USA/Czechy/Rum. 2004 **1.20** Love Island. Wyspa miłości

TV Trwam

10.00 Audiencja Generalna Ojca Świętego **11.10** Mateczniki polskości **11.25** Jestem mamą **12.20** Życie lasu. Storczyki **13.00** Powołanie w powołaniu **13.30** Msza święta **14.30** Burza w okręgu krakowskim **15.00** Za kratą są zielone drzewa **16.10** Na zdrowie **16.30** Serial z życia Jezusa **17.00** Po stronie prawdy **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia

TV Puls

6.00 Nash Bridges (9, 10) **8.00** Kobra – oddział specjalny (4) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (28) **10.00** Zbuntowany anioł (169, 170) **11.55** Wspaniałe stulecie (27, 28) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (642, 643) **15.50** Ranczo (16, 17) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (943, 944) **20.00** ★★ Polowanie na czarownice – film USA 2011 **22.00** ★★ Boudica: Królowa wojny – dramat W. Bryt. 2023 **23.55** ★★★ Amsterdam – komedia USA/Jap. 2022

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

CZWARTEK 13 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Pełnia wiary **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (38) **9.00** Ranczo (7) **10.00** Komisarz Alex (23) **11.00** Ojciec Mateusz (412) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** To się opłaca **12.55** Dzik – nietypowy sąsiad – film dokumentalny **14.00** Wichrowe wzgórze (296) – serial obyczaj.

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (746)
– serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4595)
18.45 Akacjowa 38 (746)
– serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (39)
W domu Marii zjawia się Sa-łaciński, aby realizować plan zniszczenia wizerunku obecnej władzy. Tymczasem wójt postanawia wyciągnąć konsekwencje wobec radnej, która podała mu wątpliwy sposób leczenia.
21.10 Ojciec Mateusz (435)
Aleksander obchodzi 60. urodziny, na które przyjeżdżają dwie dorosłe córki. Jedna z nich zwraca się z prośbą o pożyczkę pod zastaw rodzinnego domu.
22.10 Sprawa dla reportera
23.10 Jak zarobić na Etiopii
– film dok. Etiopia/W. Bryt./ USA 2025
0.10 Wykrywacz kłamstw

TVP 2

5.35 M jak miłość (1633) **6.25** Operacja zdrowie – magazyn **6.55** Barwy szczęścia (3255) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.45** Podróż po jeden uśmiech – serial dok. **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (327) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (782) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (270) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (328)
Cavidan usiłuje wyciągnąć od Kuzeya jak najwięcej pieniędzy. Narasta konflikt między Bulentem a Tahirem. Sila zabiera Hulję do domku w górach. Ege odnajduje siostrę zabitego Timura. Kuzey odkrywa kolejne oszustwo Bahar.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
– teleturniej
19.25 Barwy szczęścia (3255)
– serial Polska
19.55 Domowe patenty
20.05 Barwy szczęścia (3256)
– serial Polska
20.45 Ku'damm 59 (5) – serial obyczaj. Niemcy
21.45 Morderstwa w Cognac
★★★ – film krym. Francja 2020
Reż. Adeline Darraux, wyk. Eléonore Bernheim, Frans Boyer, Jean-Yves Lafesse
23.35 Rodzinka.pl (301) – serial kom. Polska
0.10 Nocny patrol – film akcji
★★★ USA 2019

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2016 **9.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1504) – serial fabularno-dokumentalny Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1104)
17.00 Gliniarze (1140)
18.00 Pierwsza miłość (4093)
– serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Nasz nowy dom
Pani Patrycja boryka się z niepełnosprawnością. Wraz z mężem Romanem wychowują córeczkę Olę. Ich maleńkie mieszkanie w dolnośląskich Rakoszycach jest potwornie ciasne i całkowicie nieprzystosowane do potrzeb pogarszającej się kondycji pani Patrycji.
21.40 Przyjaciółki (312) – serial obyczaj. Polska
22.55 Miłość do kwadratu jeszcze raz – komedia Polska 2023
Reż. Filip Zylber, wyk. Adrianna Chlebicka, Mateusz Banasiuk, Mikołaj Roznerski
1.05 Tata i ja – komediodramat
★★★ Kanada 2016
3.25 Nasz nowy dom
4.40 Disco gramy!

TVN

5.10 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Pizzeria „Sale & Pepe”, Sosnowiec – reality show Polska 2017 **13.55** The Floor – teleturniej Polska 2025 **14.35** Ukryta prawda (1512-1513, 1741) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023

17.55 Detektywi (259) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
– magazyn kulinarny
20.15 Na Wspólnej (4116)
– serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Kuchenne rewolucje
– reality show
22.45 Złe mamuśki – komedia
★★★ USA/Chiny 2016
Reż. Jon Lucas, Scott Moore, wyk. Mila Kunis, Kathryn Hahn, Kristen Bell
Historia Amy Mitchell, która odbierana jest przez wszystkich jako perfekcyjna pani domu. Tak naprawdę kobieta ma dość bycia ideałem. Pod wpływem przyjaciółek porzuca gary i pieluchy, a kuchenny fartuch zamienia na seksowną sukienkę.
0.50 Notre-Dame płonie
★★★ – thriller Francja/Włochy/W. Bryt./USA 2022
Reż. Jean-Jacques Annaud
3.10 Szpital św. Anny (50)
4.10 Uwaga! – magazyn
4.25 Nauka jazdy
4.55 Jak to jest zrobione?

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (55) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Sekrety życia **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★ Za duży na bajki II – film przygod. Polska 2024, reż. Kristoffer Rus, wyk. Maciej Karaś **22.10** ★ Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda – komedia USA 2003, reż. Troy Miller, wyk. Eric Christian Olsen **23.50** ★★★★ Wzgórza marzeń – musical USA 2021, reż. Jon M. Chu, wyk. Anthony Ramos **2.50** SOS. Ekipy w akcji

TVP Kultura

9.00 Dyrektorzy (4) **10.30** ★★★★ Noc myśliwego – thriller USA 1955 **12.15** Reżyserzy **13.15** Kolekcja **13.35** Studio Kultura – niedziela z... **14.30** ★★★★ Człowiek, który zabił Liberty Valance'a – western USA 1962 **16.45** Dyrektorzy (5) **18.05** Wydarzenie aktualne **18.35** Wstęp wolny **18.55** O niepokornej literaturze. Antoni Słonimski **20.00** Hala odlotów **21.05** ★★★★ Zatrzyj ślady – dramat USA/Kan. 2018 **23.05** Dzień z życia artysty – magazyn **23.45** ★★★ Ikar. Legenda Mietka Kosza – film biograf. 2019

TVP Sport

8.55 (L) Pływanie: PGE GP Puchar Polski: Turniej w Gorzowie Wielkopolskim **12.15** Koszykówka: Eliminacje ME kobiet: Słowacja – Polska **14.00** Retransmisja sportowa **16.10** Sportowe ABC **16.25 (L)** Pływanie: PGE GP Puchar Polski: Turniej w Gorzowie Wielkopolskim **19.15** Ring TVP Sport **20.15** Studio **20.35 (L)** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Anglia – Serbia **23.05** Sportowy wieczór **23.45** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Holandia – Polska **1.55** Boks: Junto Nakatani – David Cuellar

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (184, 185) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1358) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1359) **20.00** Uroczysko (200) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (979) – serial krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (96) – serial krym. Polska **22.40** ★★ Sześć dróg do śmierci – thriller USA 2015 **0.50** Love Island. Wyspa miłości

TV Trwam

11.35 Przyroda i ludzie **12.20** Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy **13.05** Mateczniki polskości **13.30** Msza święta **14.35** Przywróceni do życia **15.00** Po stronie prawdy **16.10** Z wędką nad wodę... **16.35** Sól Ziemi **17.15** Muzyczne chwile **17.30** Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Głos serca (130)

TV Puls

6.00 Nash Bridges (10, 11) **8.00** Kobra – oddział specjalny (5) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (29) **10.00** Zbuntowany anioł (171, 172) **11.55** Wspaniałe stulecie (28, 29) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (644, 645) **15.50** Ranczo (17, 18) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (944, 945) **20.00** ★★★ Iluzja 2 – thriller USA/Fr./Hongk./Meksyk 2016 **22.30** ★★★★ Mój pies Artur – film USA/Kan. 2024 **0.50** ★★★ Wyjazd integracyjny – komedia Polska 2011

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 8f20840ffa

PIĄTEK 14 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.20** Okrasa łamie przepisy **9.00** Ranczo (8) **10.00** Komisarz Alex (24) **11.00** Ojciec Mateusz (413) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Jaimen Hudson: Z przestworzy w głębiny **14.00** Wichrowe wzgórze (297) – serial obyczaj. Turcja

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (747)
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4596)
Tola z pomocą Jaśka bezskutecznie poszukuje tajemniczego adoratora. Tymczasem Beata dowiaduje się, że matka przepisała na nią aptekę. Miłka po powrocie odrzuca plany rodziców.
18.45 Akacjowa 38 (747)
Biskup Salamanki zaprasza Susanę i Adelę do pałacu. Susana jest wniebowzięta. Liberto nie wie, czemu Rosina wyrzuciła go z domu.
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Studio eliminacji MŚ strefy UEFA
20.35 (L) Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA:
Mecz na Stadionie Narodowym w Warszawie: Polska – Holandia
23.15 Czarna śmierć (1) – serial sensacyjny Polska 2025
0.05 Wykrywacz kłamstw

TVP 2

5.35 M jak miłość (1634) **6.25** Anna Dymna – spotkajmy się **6.55** Barwy szczęścia (3256) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.55** Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (328) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (783) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (271) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (329)
Zeynep i Cihan uciekają z domu. Bahar zaprasza na śniadanie przyjaciół Kuzeya, by przedstawić się jako ofiara. Ege oznajmia rodzinie, że Cihan jest mordercą.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3256)
19.55 Domowe patenty
20.05 Barwy szczęścia (3257)
Justin nadal jest na wojennej ścieżce z Brunem, a Kajtek ma spory dylemat, po czyjej stronie się opowiedzieć. Tymczasem Sylwia odkrywa, że jednym z gości hotelu jest Jakub Zieliński – oszust.
20.45 Postaw na milion
21.50 Tak to leciało! – teleturniej
22.45 To jest grane
23.20 Moonraker – film sens. W. ★★★★ Bryt./Francja/USA 1979
Reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore, Lois Chiles
1.40 Sztuka kłamania – komedia ★★★ Francja/Belgia 2018

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.30** Gliniarze: Nigdy Ci nie odpuszczę/ Zagadka/Bułgarska konsola – serial fabularno-dokumentalny Polska, wyk. Arkadiusz Krygier, Piotr Mróz **14.40** Dlaczego ja? (1505) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1105)
17.00 Gliniarze (1141)
18.00 Pierwsza miłość (4094)
Emilka, szukając pomocy prawnej dla Bartka, zaniedbuje pracę. Pod wpływem dramatycznej historii Paulina próbuje pogodzić się z byłą żoną Huberta. Edward stara się odnaleźć siostrę Marysi.
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
20.00 Kiler – komedia Polska 1997 ★★★★ Reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jerzy Stuhr
22.15 Niepamięć ★★★ – film sf USA 2013
Reż. Joseph Kosinski, wyk. Tom Cruise, Morgan Freeman, Olga Kurylenko
Rok 2077. Jack i Victoria są jednymi z nielicznych ludzi na Ziemi. Walcząc o przetrwanie, odkrywają nowe fakty o swojej przeszłości.
1.00 Monster Hunter – film USA/ ★★★ Niemcy/Kanada/Japonia/ Chiny/RPA 2020

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „U Mariusza”, Płock **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ślonsko gościno”, Tarnowskie Góry – reality show **13.55** The Floor – teleturniej Polska **14.35** Ukryta prawda (1510, 1742) – serial fabularno-dokumentalny Polska

16.50 Szpital św. Anny (4) – serial obyczaj. Polska
17.55 Detektywi (260)
19.00 Fakty
19.50 Uwaga! – magazyn
20.00 Batman – film sensacyjny ★★★★ USA 2022
Reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano
Kiedy nieznany zabójca nęka Gotham, Batman musi szukać nowych sprzymierzeńców, żeby zdemaskować winowajcę. Z czasem zbiera dowody i odkrywa zamiary wroga.
23.45 Kroniki Riddicka – film sf ★★★ USA 2004
Reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Thandiwe Newton
Sequel „Pitch Blacka’. Tym razem widzący w ciemnościach skazaniec zostaje ostatnią nadzieją ludzkości zagrożonej przez rasę Nekromongerów.
2.15 Kuba Wojewódzki
3.20 Skazana (7) – serial krym. Polska
4.25 Uwaga! – magazyn
4.40 Rzeczy, których nie nauczył mnie ojciec

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (56) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Sekrety życia **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★★ Seks w wielkim mieście – komedia rom. USA 2008, reż. Michael Patrick King, wyk. Sarah Jessica Parker, Kim Cattrall **23.10** Ślub od pierwszego wejrzenia **0.15** ★★★ Wesele – dramat Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz **3.00** SOS. Ekipy w akcji **3.55** Usterka **4.35** Druga strona medalu

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (186, 187) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1359) – serial obyczaj. Polska **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1360) **20.00** Gwiazdy kabaretu – program rozrywkowy **22.05** ★★★ Mission: Impossible 2 – film sens. USA 2000, reż. John Woo, wyk. Tom Cruise **0.40** STOP Drogówka **1.40** Love Island. Wyspa miłości

TVP Kultura

9.00 Pan wzywał, Milordzie? – serial kom. W. Bryt. 1988 **10.05** Informacje kulturalne **10.25** Niepojęte **10.45** Henryk Mikołaj Górecki – III Symfonia „Symfonia pieśni żałosnych” **11.55** Symfonia mazurska **13.10** ★★★★ Biały kanion – western USA 1958 **16.05** Benefis Kazimierza Kutza **17.30** Benefis Janusza Majewskiego **18.35** Kolekcja **19.00** Legendy opery **20.05** ★★★ Diuna – film sf USA/Mek. 1984, reż. David Lynch **22.30** Tygodnik kulturalny **23.35** ★★★★ Nie zostawiaj śladów – dr. USA/Kan. 2018

TV Trwam

12.20 Głos serca (130) **13.05** W służbie Bogu i ojczyźnie **13.30** Msza św. **14.30** Drzwi do lasu **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia **15.20** Mocni w wierze **16.10** Natura obiektywnie **16.40** Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy **17.30** Łączy nas historia **18.15** Westerplatte młodych **19.00** Warto zauważyć... **19.30** Brat Franciszek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Sybiraczka **22.55** Człowiek przebaczenia i pojednania ks. Michał Rapacz

TVP Sport

8.55 (L) Pływanie: PGE GP Puchar Polski: Turniej w Gorzowie Wielkopolskim **12.15** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Mecz w Kownie: Litwa – Polska **14.30** Ring TVP Sport **15.25** Studio **15.55 (L)** Piłka nożna: Eliminacje ME do lat 21: Mecz w Krakowie: Polska – Włochy **18.30** Studio **20.35 (L)** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Mecz na Stadionie Narodowym w Warszawie: Polska – Holandia **23.45** Sportowy wieczór **0.15** Piłka nożna: Eliminacje ME do lat 21: Polska – Włochy

TV Puls

6.00 Nash Bridges (11, 12) **8.00** Kobra – oddział specjalny (6) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (30) **10.00** Zbuntowany anioł (173, 174) **11.55** Wspaniałe stulecie (29, 30) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (646, 647) **15.50** Ranczo (5, 6) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (945, 946) **20.00** ★★★ Ochroniarz – film akcji USA 2017 **22.00** ★★★ Elita zabójców – thriller W. Bryt./Australia/USA/Jordania/ Maroko 2011 **0.10** ★★★ Jumper – film sf USA/Kan./Meksyk/Hiszp./Wł. 2008

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

SOBOTA 15 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (9) **10.00** Komisarz Alex (25) **10.55** Ojciec Mateusz (414) **11.55** ★★★★ Vera Cruz – western USA 1954, reż. Robert Aldrich, wyk. Gary Cooper **13.30** Dobre strony: Juliusz Machulski i Robert Więckiewicz **13.50** Polskie parki narodowe **14.25** Okrasa łamie przepisy

15.00 Rolnik szuka żony
16.05 Dziedzictwo (748)
– serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.35 Ojciec Mateusz (435)
– serial krym. Polska
18.40 Jaka to melodia?
Na cel charytatywny grają: Jerzy Lemański, Cezary Molski, Krzysztof Nieporęcki
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Profilerka Jastrë (11)
W domu Budziszów dochodzi do awantury między Mariolą a Maxem. Wygląda na to, że mężczyzna ostatecznie podjął decyzję o rozwodzie. Anita wyznaje Julii, że mąż ją zostawił, zabrał dzieci. Profilerka wspiera przyjaciółkę.
21.25 Gra o wszystko – dramat ★★★★ USA/Chiny/Kanada 2017
Reż. Aaron Sorkin, wyk. Jessica Chastain, Idris Elba, Kevin Costner
23.55 Kill Bill 2 – film sensacyjny ★★★★ USA 2004
Reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Michael Madsen
2.15 Sprawdzamy

TVP 2

5.15 Barwy szczęścia (3253, 3254) **6.25** 25 lat M jak miłość. Nasz srebrny jubileusz **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Domowe patenty **11.30** Górna półka smaku – magazyn **12.10** Postaw na milion – teleturniej **13.05** Miłość i nadzieja (329) – serial obyczaj. Turcja 2022 **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15 Szansa na sukces. Opole 2026: Anna Wyszkoni
16.15 Na dobre i na złe (969)
– serial obyczaj. Polska
17.20 Miłość i nadzieja (330)
Zeynep przeżywa z Cihanem w górach romantyczne chwile. Przygody Kuzeya z grillowaniem. Spisek Cavidan nie wypala.
18.15 Va banque – teleturniej
18.45 Słowo na niedzielę:
Czy umiesz rozpoznać Jezusa?
19.00 Informacje kulturalne
19.25 Rodzinka.pl (301, 302)
– serial kom. Polska
20.30 The Voice of Poland: Live
– program rozrywkowy
23.35 Milionerzy
★★★ – komedia Francja 2024
Reż. Maxime Govare, Romain Choay, wyk. Audrey Lamy, Fabrice Eboué, Anouk Grinberg
Czarna komedia. Cztery historie ukazujące ludzi, do których los się uśmiechnął, gdyż wygrali na loterii wielkie pieniądze.
1.30 Nocny patrol
★★★ – film akcji USA 2019
3.25 Rodzinka.pl (244)

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.35** Ewa gotuje – magazyn **12.05** Awantura o kasę – teleturniej Polska 2025 **13.15** ★★★★ Nie ma mocnych – komedia Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza, Anna Dymna

15.30 Chłopaki do wzięcia
– telenowela dokumentalna
16.30 Randka w ciemno
– reality show
17.30 Awantura o kasę
– teleturniej
18.50 Wydarzenia
19.15 Prezydenci i premierzy
– program publicystyczny
19.55 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni. Nad mętną rzeką
– program rozrywkowy
21.50 Bad Boys: Ride or Die
★★★ – film sensacyjny USA 2024
Reż. Adil El Arbi, Bilall Fallah, wyk. Will Smith, Martin Lawrence, Vanessa Hudgens
Detektywi Mike Lowrey i Marcus Burnett tym razem prowadzą dochodzenie w sprawie korupcji w policji w Miami. Nie będzie jednak im łatwo: ich zwierzchnik zostaje pośmiertnie oskarżony o związki z kartelem narkotykowym. Bad Boys muszą oczyścić jego imię.
0.15 Ogniem i mieczem
★★★★ – dramat hist. Polska 1999
Reż. Jerzy Hoffman
4.10 Świat według Kiepskich
4.55 Disco gramy!

TVN

5.05 Jak to jest zrobione? – serial dok. Kanada **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023 **6.50** Kuchenne rewolucje: Wisła – reality show Polska 2025 **7.45** Dzień Dobry TVN – magazyn **11.30** Na Wspólnej (4113-4116) – serial obyczajowy Polska 2025 **13.25** MasterChef – show Polska 2025

15.00 Nigdy w życiu! – komedia ★★★ romantyczna Polska 2004
Reż. Ryszard Zatorski, wyk. Danuta Stenka, Joanna Brodzik, Jan Frycz
30-letnia Judyta, zdradzona przez męża, przeprowadza się z córką pod Warszawę. Wkrótce w jej życiu pojawia się przystojny Adam.
17.20 Unboxing – Wielkie otwarcie – teleturniej
17.55 Ugotowani – reality show
19.00 Fakty
19.45 Afryka Express
– reality show
21.25 Cast Away: Poza światem
★★★★ – film przygodowy USA 2000
Reż. Robert Zemeckis, wyk. Tom Hanks, Helen Hunt, Nick Searcy
Chuck, menedżer amerykańskiej firmy kurierskiej, bezgranicznie oddany pracy, jako jedyny wychodzi cało z katastrofy. Fale wyrzucają go na brzeg bezludnej wyspy, gdzie spędzi cztery lata.
0.10 Dunkierka – dramat wojenny ★★★★ W. Bryt./USA/Francja/Holandia 2017
2.25 Skazana (8)

TVN 7

6.25 New Looney Tunes **6.40** ★★★★ Powrót Batmana – film fantasy USA/W. Bryt. 1992 **9.20** Bez kompleksów **10.25** Ukryta prawda **11.25** Mówię Wam **12.35** Top Model **13.55** Zróbmy sobie dom **15.00** Detektywi **18.00** Bez kompleksów **19.00** Idź na całość **20.00** ★★★★ Władca Pierścieni: Powrót króla – film fantasy USA/Nowa Zel. 2003, reż. Peter Jackson, wyk. Elijah Wood **0.15** ★★★ Ukryta gra – film sens. USA/ Polska 2019, reż. Łukasz Kośmicki, wyk. Bill Pullman **2.30** Pati (4) **3.30** Osadzone. Blok F **4.35** Druga strona medalu

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **7.00** Galileo – program popularnonaukowy **11.05** #JesteśmyDlaDzieci **11.30** Miodowe lata (20, 39) – serial kom. Polska **12.45** ★★★ Bezsenność w Seattle – komedia rom. USA 1993, reż. Nora Ephron, wyk. Meg Ryan, Tom Hanks **14.55** Policjantki i policjanci (1356-1360) **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (976-979) **0.00** Gwiazdy kabaretu **2.05** STOP Drogówka **3.15** Interwencja **3.25** Lubię Disco!

TVP Kultura

8.50 Henryk Mikołaj Górecki – III Symfonia „Symfonia pieśni żałosnych” **10.00** E. 1027 – Eileen Gray i dom nad morzem **11.40** Dziki Zachód Calamity Jane – film anim. **13.15** Legendy opery **14.10** Wywiad z Abdulrazakiem Gurnhanem **14.45** ★★★★ Kaprysy Łazarza – kom. Pol. 1973 **15.45** Tamte lata, tamte dni **16.25** ★★★★ Biały kanion – western USA 1958 **19.20** Dzień z życia artysty **20.00** ★★★★ Wojna – dr. Dania/Fr. 2015 **22.05** Wodecki Twist – Nikt nie opowiada tak jak Ty **23.10** ★★★ Diuna – film sf 1984

TV Trwam

12.20 Warto zauważyć... **12.50** Natura obiektywnie **13.30** Msza święta **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielna niewiasta **15.15** Mateczniki polskości **15.30** Wierzę w Boga **16.10** Historia PL **17.00** Z Parlamentu Europejskiego **17.30** Przełamując bariery **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Manna z nieba **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Warto być ojcem **22.15** Głos serca (109)

TVP Sport

8.15 Piłka nożna: Eliminacje ME do lat 21: Polska – Włochy **10.25 (L)** Piłka nożna: Z Orlika na Stadion – finał turnieju dzieci **12.40** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Polska – Holandia **14.55** Zawody siłaczy: LM Strongman: Łotwa **15.55 (L)** Piłka nożna: FC Barcelona Femení – Real Madryt **17.50 (L)** Koszykówka: Eliminacje ME kobiet: Polska – Rumunia **20.15 (L)** Boks: Gala 38 w Krakowie **23.30** Sportowy wieczór **0.05** Piłka nożna: Polska – Holandia **2.20** Boks: S. Butler – S. Fondjo

TV Puls

5.00 Dyżur **6.00** Kobra – oddział specjalny (3-5) – serial sens. Niemcy **9.00** Taki jest świat – magazyn **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (640-646, 944-946) – serial obyczaj. Polska **20.00** ★★★★ Angielska robota – film sens. W. Bryt./USA/ Australia 2008 **22.15** ★★★ Mechanik: Konfrontacja – film sens. USA/Fr./Bułg./ Niemcy/Tajland. 2016 **0.15** ★★★★ Poziom mistrza – film sens. USA/Australia/W. Bryt. 2020 **2.20** Dyżur **3.00** Taki jest świat **4.00** Menu na miarę

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 8f20840ffa

NIEDZIELA 16 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta w Krakowie Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Daleko od szosy (5) **9.55** Ojciec Mateusz (415) – serial krym. **10.55** Komisarz Alex (269) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Pielgrzymi Nadziei **13.10** Planeta Ziemia III **14.15** ★★★★ Ranczo Wilkowyje – komedia Polska 2007

16.05 Dziedzictwo (749) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.35 Daję słowo. Maciej Orłoś: Jan Peszek – talk show
18.40 Jaka to melodia? Na cel charytatywny grają: Michał Shevchenko, Wiesław Prządka, Anna Iberszer.
19.30 19.30
20.25 Czarna śmierć (2) – serial sensacyjny Polska
21.25 Rolnik szuka żony – reality show
22.30 Moja wielka grecka wycieczka ★★★ – komedia romantyczna USA/Hiszpania 2009 Reż. Donald Petrie, wyk. Nia Vardalos, Richard Dreyfuss, Alexis Georgoulis Urodzona w Grecji Georgia studiowała w Ameryce, teraz jest przewodniczką amerykańskich wycieczek po swojej ojczyźnie. A turystów nie interesują zabytki, ale plaża i imprezy. Chce rzucić pracę, ale musi zająć się jeszcze jedną grupą. Wtedy następuje przełom.
0.15 Gra o wszystko ★★★★ – dramat USA/Chiny/Kanada 2017

TVP 2

5.05 Barwy szczęścia (3257) **5.45** M jak miłość (1888) **6.45** Operacja zdrowie – magazyn **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **10.30** Domowe patenty – felieton **10.40** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – program edukacyjny **11.10** The Voice of Poland – program rozrywkowy **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.10 Szansa na sukces. Opole 2026: Grzegorz Hyży
16.15 Tak to leciało! – teleturniej
17.15 Zaślubiona (1) – serial obyczaj. Włochy 2022
18.35 Rodzinka.pl (302) – serial kom. Polska
19.05 Niepewne sytuacje – program rozrywkowy
19.25 Moonraker ★★★★ – film sensacyjny W. Bryt./Francja/USA 1979 Reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore, Lois Chiles, Michael Lonsdale
21.45 Muzyka na dobry wieczór – program muzyczny Kayah śpiewa przeboje z różnych okresów muzycznej działalności, m.in.: „Supermenkę", „Trudno kochać", „Testosteron", „Prócz ciebie nic" i „Ramię w ramię".
22.50 Pod ostrzałem ★★★ – film sensacyjny USA 2021 Reż. Joe Carnahan, wyk. Gerard Butler, Frank Grillo, Alexis Louder
0.50 Będziemy mieszkać razem (3) – serial Polska
1.50 Milionerzy ★★★ – komedia Francja 2024
3.40 Rodzinka.pl (245)

Polsat

5.40 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.00** Randka w ciemno – reality show **12.05** Pingwiny z Madagaskaru – film animowany USA 2014 **14.05** ★★★ Flora i Ulisses – komedia USA 2021, reż. Lena Khan, wyk. Matilda Lawler, Alyson Hannigan, Ben Schwartz

16.05 Nasz nowy dom – reality show
17.30 Awantura o kasę – teleturniej
18.50 Wydarzenia
19.35 Państwo w państwie – program publicystyczny
19.55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami Finał jubileuszowej edycji programu.
23.00 Teściowie (60) Nalot antyterrorystów na firmę męża doprowadza Dorotę do ruiny. Zenon i Roman odchodzą z pracy, a Violetta odkrywa w sobie talent i planuje show. Zenon słyszy szokującą diagnozę u lekarza.
23.35 Kiler – komedia Polska 1997 ★★★★ Reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jerzy Stuhr Jurek jest Kilerem tylko z nazwiska, a pracuje jako taksówkarz. Kiedy zostaje wzięty za płatnego zabójcę, interesują się nim policja, gangsterzy i media...
1.50 Wtorek – komediodramat ★★★ Polska 2001
3.40 Świat według Kiepskich (490)

TVN

5.45 Uwaga! **6.00** Batwheels **6.15** Ukryta prawda **7.10** Magda gotuje Internet **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień **12.10** Kuchenne rewolucje: Mysłowice – La Farina – reality show **13.15** Afryka Express – reality show **14.50** ★★★ 8-bitowe Święta – komedia USA/Kanada 2021, reż. Michael Dowse, wyk. Winslow Fegley, Neil Patrick Harris

16.55 Piotruś Pan i Alicja w Krainie Czarów ★★★ – film W. Bryt./USA 2020 Reż. Brenda Chapman, wyk. Gugu Mbatha-Raw, David Oyelowo, Keira Chansa Alternatywna historia bohaterów książek Lewisa Carolla i J.M. Barriego. Okazuje się, że Alicja i Piotruś Pan są rodzeństwem.
19.00 Fakty
19.45 MasterChef – show
21.20 Och, Karol ★★★ – komedia Polska 1985 Reż. Roman Załuski, wyk. Jan Piechociński, Dorota Kamińska, Marta Klubowicz Karol Gierski, chociaż ma atrakcyjną żonę, nie przepuści żadnej okazji, by spotkać się z inną. A to rodzi coraz większe komplikacje.
23.25 Batman ★★★★ – film sensacyjny USA 2022 Reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano
3.05 Superwizjer
3.45 Szpital św. Anny (52) – serial Polska
4.45 Uwaga! – magazyn

TVN 7

7.35 ★★★★ Wakacje w krzywym zwierciadle – komedia USA 1983 **9.40** Unboxing – Wielkie otwarcie **10.15** Pogromcy chaosu **11.20** Ukryta prawda **14.20** Detektywi **15.15** Poukładani **15.55** ★★★★ Władca Pierścieni: Powrót króla – film fantasy USA/N. Zel. 2003 **20.00** ★★★★ Aquaman – film przyg. USA/Australia 2018, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa **23.05** ★★★ Specjalista – film sens. USA 1994, reż. Luis Llosa, wyk. Sylvester Stallone **1.25** ★★★ Dziewczyna w czerwonej pelerynie – horror USA/Kan. 2011

TVP Kultura

9.05 Niepojęte **9.20** Wspólny dom **10.00** Wielcy mistrzowie malarstwa **11.10** Wstęp wolny **11.30** Pan wzywał, Milordzie? **12.25** Film anim. **13.00** Muzyka w zabytkach **14.00** W poszukiwaniu dobrego filmu **14.40** ★★★ Sabata – western Wł. 1969 **16.35** Dobry tytuł **17.15** Studio Kultura – niedziela z... **18.15** ★★★★ Nad rzeką, której nie ma – film Polska 1991 **20.00** ★★★★★ Rocky – dr. USA 1976 **22.05** Moje życie w Rolling Stonesach **23.15** Camerimage 2025 **23.35** Gruboskórca **23.45** Dygot

TVP Sport

8.25 Pływanie: PGE GP Puchar Polski **9.55** Futbol totalny **11.10** Quiz TVP Sport **11.55 (L)** Piłka nożna: Betclic 2. Liga: Podhale Nowy Targ – Podbeskidzie Bielsko – Biała **13.50** Mundial 2026: Legendy miejskie **14.25** Kulawe Ptaki **15.05** Piłka nożna: Liga hiszp. kobiet: FC Barcelona Femení – Real Madryt **17.20** Piłka nożna: Elim. MŚ strefy UEFA: Polska – Holandia **19.40** Mundial 2026: Legendy miejskie **20.15** Studio **20.35 (L)** Piłka nożna: Elim. MŚ strefy UEFA: Włochy – Norwegia **23.05** Sportowy wieczór

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **7.00** Wielkie tajemnice historii **8.50** Galileo **10.50** Ewa gotuje – magazyn **11.25** ★★★ Goście, goście 2 – komedia Fr. 1998 **13.45** ★★★ Inwazja: Bitwa o Los Angeles – film sf USA 2011 **16.05** ★★★ Obłędny rycerz – film przygod. USA 2001, reż. Brian Helgeland **18.55** Uroczysko (171, 172) – serial krym. Polska **20.00** Sprawiedliwi. Trójmiasto (93-96) – serial krym. Polska **0.00** STOP Drogówka **1.00** Naziści na prochach. Hitler i blitzkrieg **2.50** Interwencja

TV Trwam

9.30 Msza św. z Jasnej Góry **10.00** Msza św. w Roku Jubileuszowym **12.00** Anioł Pański z Ojcem Świętym **12.15** Papież Polak do rodaków **12.55** Ignacy Loyola **15.00** Wieś to też Polska **16.10** Koncert życzeń **17.00** Natura et Homo **17.30** Sól Ziemi **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Moja katolicka rodzina **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **22.00** Mocni Jego mocą **22.45** Jak wygrać małżeństwo? **23.00** Jak my to widzimy... **23.30** Tam, gdzie Bóg płacze

TV Puls

5.00 Dyżur **6.00** Taki jest świat **7.00** Kobra – oddział specjalny (6) **8.10** Ranczo (19-23) **13.30** ★★★ Mój przyjaciel pingwin – film przygod. USA/Brazylia/Hiszp. 2024 **15.35** ★★★ Emma i czarny jaguar – komedia Fr./Kan./Wł. 2024 **17.45** ★★★ Bogowie Egiptu – film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongk. 2016 **20.00** ★★★ Lodowy szlak – film sens. USA/Kan. 2021 **22.05** ★★★ Iluzja 2 – thriller USA/Fr./Hongk./Meksyk 2016 **0.30** ★★ Boudica: Królowa wojny – dramat W. Bryt. 2023

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PONIEDZIAŁEK 17 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Serwis Info **8.20** Okrasa łamie przepisy **9.00** Ranczo (10) **10.05** Komisarz Alex (26) **11.00** Ojciec Mateusz (416) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Planeta Ziemia III **14.00** Wichrowe wzgórze (298) – serial obyczaj. Turcja 2024

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (750)
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4597) – telenowela Polska
18.45 Akacjowa 38 (748) – serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Studio eliminacji MŚ strefy UEFA
20.35 (L) Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Świata strefy UEFA: Malta – Polska
23.15 List biskupów – film dokumentalny Polska 2015 Rok 1965 był szczególny dla relacji polsko – niemieckich. Podczas Soboru Watykańskiego II polscy biskupi skierowali odezwę do narodu niemieckiego, deklarując udzielenie przebaczenia za zaszłości historyczne i prosząc o to samo.
0.20 Balans bieli
0.55 Wykrywacz kłamstw
1.20 Zimna wojna ★★★★ – dramat Polska/W. Bryt./Fr. 2018

TVP 2

5.35 M jak miłość (1635) **6.25** Rodzina (nie od) święta – program religijny **6.55** Barwy szczęścia (3257) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Okrasa łamie przepisy **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (330) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (784) – serial obyczaj. Polska 2025

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (272) – telenowela Hiszpania
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (331) – serial obyczaj. Turcja
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej
19.25 Barwy szczęścia (3257) – serial Polska
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3258) – serial Polska
20.40 Kulisy „M jak miłość"
20.55 M jak miłość (1889) – serial Polska
21.55 Na sygnale (785, 786) – serial obyczaj. Polska
22.55 W cieniu śmierci (12) Karppi i Nurmi dochodzą do wniosku, że mordercą Anny może być ktoś, kogo do tej pory w ogóle nie brali pod uwagę.
23.55 Poznajmy się jeszcze raz ★★★★ – komediodramat Francja/Belgia 2019 Reż. Nicolas Bedos
2.00 Stulecie Winnych (45)

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **14.40** Dlaczego ja? (1506) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1106)
17.00 Gliniarze (1142) – serial fab.-dok. Polska
18.00 Pierwsza miłość (4095) – serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń"
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.35 Pretty Woman ★★★★ – komedia romantyczna USA 1990 Reż. Garry Marshall, wyk. Julia Roberts, Richard Gere, Ralph Bellamy Historia współczesnego Kopciuszka: prostytutka z Los Angeles Vivian Ward zostaje wynajęta przez Edwarda Lewisa, bogatego biznesmena. Siedem dni wystarczy, by Vivian i Edwarda połączyło coś więcej...
23.05 Pitbull. Niebezpieczne kobiety ★★★ – film sensacyjny Polska 2016 Reż. Patryk Vega, wyk. Alicja Bachleda-Curuś, Maja Ostaszewska, Joanna Kulig
2.00 Szalony lot ★★ – film sensacyjny W. Bryt./Rumunia/USA 2007

TVN

5.00 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Vintuna", Warszawa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Wisła **13.55** The Floor – teleturniej Polska **14.35** Ukryta prawda (1511, 1743) – serial fabularno-dokumentalny Polska

16.50 Szpital św. Anny (5) – serial obyczaj. Polska Kasia chce porozmawiać z córką w sprawie jej chłopaka. Ekipa pogotowia zabezpiecza trasę biegu. Jednym z pacjentów Marty i Tomka jest biegacz, który doznaje wstrząsu anafilaktycznego.
17.55 Detektywi (261) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4117) – serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 25 lat niewinności. Sprawa Tomka Komendy ★★★★ – dramat obyczaj. Polska 2020 Reż. Jan Holoubek, wyk. Piotr Trojan, Agata Kulesza, Dariusz Chojnacki
0.00 Dunkierka ★★★★ – dramat wojenny W. Bryt./USA/Francja/Holandia 2017 Reż. Christopher Nolan
2.20 Co za tydzień – magazyn
2.55 Morderczynie (5) – serial krym. Polska 2023
3.55 Szpital św. Anny (53)
4.55 Uwaga! – magazyn

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (57) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Sekrety życia – serial fabularno-dokumentalny **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★★ Dziewczyna z pociągu – thriller USA/Indie 2016, reż. Tate Taylor, wyk. Emily Blunt, Haley Bennett **22.35** ★★★ Seks w wielkim mieście – komedia rom. USA 2008, reż. Michael Patrick King, wyk. Sarah Jessica Parker, Kim Cattrall **1.25** Poukładani **2.00** Mówię Wam **3.00** SOS. Ekipy w akcji

TVP Kultura

8.20 Dobry tytuł **9.00** Dyrektorzy (5) **10.20** ★★★★ Dzieci niebios – dramat Iran 1997 **12.20** Wielcy mistrzowie malarstwa **13.20** Wstęp wolny **13.40** Tamte lata, tamte dni **14.20** ★★★★ Bulwar Zachodzącego Słońca – dramat USA 1950 **16.20** Dyrektorzy (6) **18.05** Tygodnik kulturalny **19.00** Muzyka w zabytkach **20.00** ★★★ Nana – film hist. Indonezja 2022, reż. Kamila Andini, wyk. Happy Salma **21.50** Porozmawiajmy szczerze **22.30** ★★★★★ Dwunastu gniewnych ludzi – dramat USA 1957 **0.20** Łódź Kultury

TVP Sport

8.30 Piłka nożna: Liga hiszpańska kobiet: FC Barcelona Femení – Real Madryt **10.35** Koszykówka: Eliminacje Mistrzostw Europy kobiet: Mecz w Sosnowcu: Polska – Rumunia **12.35** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Włochy – Norwegia **14.50** Mundial 2026: Legendy miejskie **15.30** Piłka nożna: Betclic 2. Liga: 17. kolejka: Resovia Rzeszów – Warta Poznań **17.40** Magazyn Betclic 2. Ligi **18.30** Studio **20.35 (L)** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Malta – Polska **23.45** Sportowy wieczór

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (188, 189) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1360) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1361) **20.00** Uroczysko (201) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (980) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (97) – serial krym. Polska **22.40** ★★★★ Plan bez skazy – film sens. W. Bryt./Luksemburg 2007 **0.55** Love Island. Wyspa miłości **1.55** Hardkorowy lombard

TV Trwam

8.15 Wieś to też Polska **9.20** Mateczniki polskości **9.30** Moja katolicka rodzina **10.00** Informacje **10.15** Rozmowy niedokończone **11.30** Warto być ojcem **12.20** Orędzie na trudne czasy **13.30** Msza święta **14.30** My trzymamy z Bogiem **15.25** Z Małej Cerkwicy do... **16.10** Sanktuaria polskie **16.30** Porady bonifratrów **17.00** Świadkowie **17.30** Spotkanie Rodziny Radia Maryja **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Z wędką nad wodę... **22.30** Obyś był zimny albo gorący

TV Puls

6.00 Nash Bridges (12, 13) **8.00** Kobra – oddział specjalny (7) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (31) **10.00** Zbuntowany anioł (175, 176) **11.55** Wspaniałe stulecie (30, 31) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (648, 649) **15.50** Ranczo (19, 20) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (946, 947) **20.00** ★★★ Lwie serce – film sens. USA 1990 **22.05** ★★★ Quest – film sens. USA/Kan. 1996 **23.50** ★★★ Immortals. Bogowie i herosi – film przyg. USA/W. Bryt./Kan. 2011 **1.50** Dzielnica strachu (427)

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 8f20840ffa

Jak zdobyć „jedynkę” w sanatorium na NFZ? Sprawdź, jak unikniesz koszmarnych warunków na turnusie

Emil Hoff
emil.hoff@polskapress.pl

Pobyt w najlepszym nawet sanatorium może być całkiem zmarnowany, jeśli będziesz musiał mieszkać w wieloosobowym pokoju z łazienką w korytarzu.

FOT. 123RF.COM, FOTO ILUSTRACYJNA

„Jedynka” to marzenie każdego kuracjusza w sanatorium

Zero prywatności, wieczny hałas, trudne charaktery współlokatorów... dla wielu pacjentów to koszmar.

Na turnus w sanatorium często czekamy z utęsknieniem, ale warunki pobytu mogą być rozczarowujące. Większość pacjentów trafia do pokojów wieloosobowych, co nie każdemu odpowiada.

Pani Ewa wyraziła na Facebooku myśli wielu kuracjuszy:

- Pobyt w sanatorium to rehabilitacja, relaks, wypoczynek. Trzy tygodnie w pokoju z czterema lokatorkami i jedną łazienką to koszmar. Czy ktoś, kto to wymyślił, chciałby tak się rehabilitować?

Nic dziwnego, że pokój jednoosobowy w sanatorium w czasie turnusu na NFZ to rozwiązanie idealne i spełnienie marzeń. Tylko pomyśl, jaka to wygoda:

- Pełna prywatność. Masz przestrzeń tylko dla siebie, często z łazienką, balkonem, a nawet niedużą lodówką. Nie musisz się nikogo krępować, z nikim dzielić łazienki, z nikim ustalać, która półka w lodówce jest czyja itp.
- Cisza i spokój. Możesz naprawdę wypocząć. Nikt nie przerwie ci uzdrawiającego snu. Nikt obok nie gada, nie telefonuje, nie szeleści papierami. Nikogo nie trzeba zabawiać rozmowami.
- Bezpieczeństwo. Nie jesteś narażony na kontakt z przypadkowymi ludźmi, którzy czasem nie wiedzą, jak się zachować, i nawet w sanatorium dopuszczają się skandalicznych zachowań, jak kradzieże i pobicia. Oczywiście możesz się udzielać towarzysko, ale na własnych warunkach i poza pokojem, w części wspólnej ośrodka.

Ale jak zdobyć pokój jednoosobowy w sanatorium? Nie jest to takie proste i nie każdemu przysługuje upragniona „jedynka”. Co powinieneś zrobić, by zwiększyć swoje szanse otrzymania pokoju jednoosobowego na cały turnus w sanatorium na NFZ? Sprawdź poniżej, co radzą doświadczeni pacjenci.

Tego nie możesz zaniedbać

Jeśli sam płacisz za swój pobyt w uzdrowisku, możesz po prostu wykupić sobie pokój jednoosobowy, ale to kosztowne.

W przypadku pacjentów skierowanych na turnusy opłacane przez NFZ, załatwienie sobie pokoju jednoosobowego wymaga kilku kroków.

Najlepiej złożyć wniosek o pokój jednoosobowy już na etapie załatwiania sobie skierowania do sanatorium. Lekarz może ci wypisać zalecenie zakwaterowania w „jedynce”, o ile spełniasz warunki.

Takie zalecenie bardzo zwiększa twoje szanse otrzymania upragnionego pokoju.

Kto z przyczyn zdrowotnych ma pierwszeństwo do zakwaterowania w pokoju jednoosobowym?

- Osoby z protezami kończyn (by uniknąć skrępowania)
- Osoby z bezdechem sennym (wymagają aparatury wytwarzającej hałas)
- Osoby ze stomią (wymagają częstych zabiegów higienicznych)
- Osoby ze stwierdzoną niepełnosprawnością.

Kiedy już otrzymasz od lekarza skierowanie do pokoju jednoosobowego ze względów zdrowotnych, zadzwoń do wybranego sanatorium i zarezerwuj sobie „jedynkę”. Niektóre sanatoria mają nawet formularze rezerwacji pokojów jednoosobowych do wypełnienia online na swoich stronach internetowych. Pamiętaj, by zawsze przy rezerwacji, czy to telefonicznej, czy przez internet, powoływać się na zalecenia lekarza.

Może się zdarzyć, że w wybranym przez ciebie sanatorium jest więcej chętnych na „jedynkę” ze wskazaniami medycznymi, niż dostępnych pokojów. Wtedy o przydziale decyduje kolejność zgłoszeń do recepcji danego ośrodka, dlatego tak ważne jest wczesne skontaktowanie się z wybraną lecznicą.

Co zrobić, jeśli nie masz skierowania od lekarza, a chcesz dostać „jedynkę”?

Osoby niespełniające medycznych warunków otrzymania pokoju jednoosobowego w sanatorium na NFZ nadal mają szansę na spełnienie marzenia o prywatności i wygodzie, choć mniejszą. Często trzeba w takim przypadku liczyć na szczęście, ale są też sposoby zwiększające szansę na sukces.

Możesz na przykład:

- Zadzwonić do sanatorium, by zarezerwować pokój, i w rozmowie z recepcją powołać się na kłopoty ze snem lub migreny.
- Wybrać na turnus duże sanatorium z dużą liczbą pokojów, także „jedynek”. Zawsze wtedy jest jakaś szansa, że w wybranym przez ciebie terminie będzie akurat wolny jeden z pokojów jednoosobowych.

Nie udało się zarezerwować „jedynki”? Mimo wszystko lepiej nie rezygnuj z turnusu z tego powodu. Najczęściej oznacza to utratę miejsca w kolejce i długie oczekiwanie na kolejną szansę na pobyt w sanatorium.

Pamiętaj, że „jedynka” to najdroższa forma zakwaterowania w sanatorium w czasie turnusu na NFZ. Nie dopłaca się tylko do pokojów wieloosobowych bez węzła sanitarnego. Za takie z osobną łazienką trzeba już dorzucić parę groszy za dzień.

Jeszcze droższe są „dwójki” bez łazienki i z łazienką, a najdroższe właśnie „jedynki”. Obecnie za jeden dzień w pokoju jednoosobowym z łazienką poza sezonem (październik - kwiecień) płaci się 32,60 zł. Za cały trzytygodniowy turnus zapłacisz więc dodatkowo 685 zł. Pokój bez łazienki kosztuje mniej, 24,90 zł, czyli 523 zł za cały turnus.

WARTO WIEDZIEĆ

Kto może skorzystać z leczenia w sanatorium?
Leczenie sanatoryjne jest kontynuacją leczenia szpitalnego lub ambulatoryjnego, czyli odbywającego się np. w poradni specjalistycznej. Z sanatorium mogą skorzystać osoby, które po chorobie nie odzyskały sprawności lub z powodu warunków pracy zawodowej wymagają specjalistycznych zabiegów. Mogą tam być kierowani jedynie pacjenci wystarczająco sprawni, by odbyć podróż, samodzielni, zdolni do samoobsługi i korzystania z zabiegów leczniczych.

FOT. GETTY IMAGES

Ciemne plamy na łokciach to często oznaka choroby

Masz ciemne plamy na łokciach? Nie ignoruj ich!

Katarzyna Wąś-Zaniuk
katarzyna.was-zaniuk@polskapress.pl

Ciemne plamy na łokciach często ignorujemy, traktując je wyłącznie jako problem kosmetyczny. Tymczasem mogą one stanowić ważny sygnał, że w naszym organizmie dzieje się coś poważniejszego.

Choroba Hashimoto wpływa na funkcjonowanie całego organizmu, a jednym z najbardziej widocznych objawów są zmiany skórne. Zaburzenia hormonalne wynikające z niedoczynności tarczycy mogą sprawić, że skóra stanie się sucha, szorstka i chłodna w dotyku.

Ciemne plamy na łokciach a choroba Hashimoto

Tarczyca produkuje hormon T4, czyli tyroksynę, który odpowiada m.in. za prawidłową pracę gruczołów łojowych. Kiedy jego poziom jest za niski, skóra traci naturalne nawilżenie. W efekcie staje się przesuszona, łuszcząca i zaczyna się nadmiernie rogowacieć.

Zmiany te są szczególnie widoczne w miejscach narażonych na tarcie i ucisk, takich jak łokcie, kolana, pięty, a czasem dłonie. Popularnie mówi się wtedy o „brudnych łokciach” lub „szorstkich kolanach”. Na stopach często pojawiają się pęknięcia i zrogowaciały naskórek, zwłaszcza na piętach, które są najbardziej obciążone.

Oprócz ciemnych przebarwień, szorstkiej skóry, osoba chorująca na Hashimoto może zaobserwować u siebie też inne objawy. Warto zwrócić uwagę na:

- zmęczenie i senność, mimo odpowiedniej ilości snu
- marznące ręce i stopy,
- problemy z pamięcią i koncentracją,
- obniżony nastrój,
- zaburzenia miesiączkowania, takie jak nieregularne cykle, obfite lub długie krwawienia,
- zaparcia,
- przyrost masy ciała.

Ciemne przebarwienia na łokciach przy insulinooporności

Rogowacenie ciemne, czyli acanthosis nigricans, często pojawia się u osób z insulinoopornością. W tej chorobie organizm produkuje nadmierną ilość insuliny, aby „przebić się” przez oporność komórek na jej działanie.

Nadmiar hormonu stymuluje przyspieszony wzrost keratynocytów, czyli komórek naskórka, oraz fibroblastów, które odpowiadają za strukturę tkanki łącznej. W efekcie skóra staje się pogrubiona, ciemniejsza i miejscami szorstka, a zmiany przybierają charakterystyczny wygląd.

Ciemne plamy w przebiegu insulinooporności zwykle występują w miejscach zgięć: na łokciach, pod pachami, na karku, w pachwinach i na kolanach.

Rogowacenie ciemne może być powiązane z rakiem żołądka

Jeśli ciemne plamy na skórze, w tym na łokciach, pojawiają się nagle, szybko się rozprzestrzeniają i dotyczą również śluzówek, mogą wskazywać na obecność nowotworu, w tym raka żołądka. W takich przypadkach rogowacenie ciemne jest wynikiem działania substancji wydzielanych przez guz, które stymulują wzrost komórek skóry.

Rak żołądka często rozwija się długo bez wyraźnych objawów, dlatego nagłe pojawienie się rozległego rogowacenia ciemnego u osoby dorosłej powinno wzbudzić podejrzenie choroby nowotworowej.

W przypadku zauważenia u siebie ciemnych zmian skórnych warto jak najszybciej zgłosić się do lekarza pierwszego kontaktu.

eprasa.pl 8f20840ffa

GRZEGORZ TURNAU: W MIŁOŚCI ZAWIERA SIĘ WSZYSTKO, CO JEST DO ŻYCIA POTRZEBNE

„Szósta godzina” to tytuł nowej płyty krakowskiego piosenkarza. Czternaście znajdujących się na niej piosenek łączy w spójny sposób dyskretny humor z poetycką zadumą. W rozmowie z nami Grzegorz Turnau zdradza, że głównym motywem na albumie jest zima

Paweł Gzyl

Niedawno zakończył się Konkurs Chopinowski. Cała Polska śledziła przez trzy tygodnie zmagania najlepszych pianistów świata. Pan też?
Nie. Po pierwsze, nie miałem jak, a po drugie, niespecjalnie się starałem. Nie jestem zaangażowany emocjonalnie w Konkurs Chopinowski.

Za młodu uczył się Pan grać na fortepianie przez 7 lat. Nie żałuje Pan, że nie poszedł dalej tą drogą i nie został klasycznym pianistą?
Właśnie dlatego, że chodziłem przez 7 lat do szkoły muzycznej, nie angażuję się emocjonalnie w Konkurs Chopinowski. Wspomnienia egzaminów z fortepianu są dla mnie do dzisiaj bolesne. Nie próbuję sobie nawet wyobrazić, co przeżywają uczestnicy takiego konkursu. Nie lubię również pseudosportowej atmosfery, która mu towarzyszy, a szczególnie ogólnonarodowego, groteskowego znawstwa, które się odradza przy tej okazji, a razi mnie swą bezczelnością.

Czyli?
Jeśli jest konkurs i nagrodę przyznaje jury, to jej laureatowi należy się szacunek i gratulacje, a nie „szok i niedowierzanie”. To jest zupełnie nie na miejscu. Proponuję zorganizowanie alternatywnego Konkursu Chopinowskiego przez telewidzów, bo wtedy będą oni mogli swobodnie oceniać i przyznawać nagrody.

Dzisiaj gra i komponuje Pan przy fortepianie. Czyli te 7 lat nie poszło jednak na marne?
Oczywiście, że nie poszło. Jestem głęboko wdzięczny moim nauczycielom z Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I st. im. I. J. Paderewskiego w Krakowie, gdzie uczyłem się podstaw teorii i gry na fortepianie, a szczególnie mojej cioci, prof. Krystynie Adamskiej, która zawsze jest bardzo emocjonalnie zaangażowana w Konkurs Chopinowski. Ale jako pianista akompaniujący jestem w dużej mierze samoukiem. Na bazie tego, co wyniosłem ze szkoły muzycznej, wypracowałem własny sposób gry, ukształtowany także w drodze współpracy z wieloma wspaniałymi artystami.

Codziennie zasiada Pan do fortepianu?
Jest znane powiedzonko: kiedy nie ćwiczę kilka dni, to sam to słyszę, ale kiedy nie ćwiczę tydzień, to słyszy to już widownia. W moim przypadku ćwiczenie na fortepianie to przede wszystkim ćwiczenie mózgu. Palce zwykle sobie radzą, chociaż od czasu do czasu trzeba je naostrzyć. Sam sobie wymyśliłem zestaw wprawek wystarczający do wykonywania własnego repertuaru. Unikając pułapek fałszywej skromności, mogę powiedzieć, że obecnie gram na pewno trochę lepiej niż na początku, ale w samodzielnie wyznaczonym zakresie. Chopina w filmie bym nie zagrał.

Kiedyś powiedział Pan: „Radość tworzenia to legenda. Tak naprawdę tworzenie to zmaganie się”. Naprawdę tak to wygląda?
Oczywiście. Ale czy ja powiedziałem, że to zmaganie jest nieprzyjemne? Chyba zbyt często mylimy satysfakcję z wykonanej pracy z nieumotywowaną radością bytu. Wiatr we włosach, słońce w ramionach i mamy utwór? To tak nie działa. Jest to za każdym razem proces. Im bardziej skomplikowany, tym słodszy w finale. Przed laty w kabarecie Piwnica pod Baranami profesor Goślicki miał wykłady o sztuce jako „formie zorganizowanej rozpaczy”. Wziąłem je sobie do serca.

Od ostatniej płyty z Pana autorskim materiałem minęło aż 11 lat. Brakowało Panu natchnienia?
Wszyscy mnie ostatnio w związku z promocją nowego albumu o to pytają. I nie mam dobrej odpowiedzi, bo przez tych 11 lat robiłem dosyć dużo różnych rzeczy: napisałem mnóstwo piosenek oraz muzyki do teatru, ponieważ byłem przez 9 lat kierownikiem muzycznym Teatru Lalka w Warszawie. Wydałem też w tym czasie dwie płyty: „Bedford School” z angielskimi coverami i potrójny album „L” z nigdy wcześniej niepublikowanymi utworami. Zajęło mi to więc sporo czasu. Do tego zagrałem kilkaset koncertów. Kiedy mnie więc pan pyta, czy nie miałem weny, to ja odpowiadam, że raczej nie miałem czasu. Ale przecież nigdy nie odmierzałem go płytami i nie wmawiałem sobie, że muszę wydać nowy album co 2-3 lata. Musiałem się po prostu zastanowić spokojnie, co i jak chciałbym zaprezentować na nowej płycie. I tak też zrobiłem.

NIE WIERZĘ W TWÓRCZOŚĆ DLA SAMOZASPOKOJENIA. DLA MNIE TO FAŁSZYWE. TO DOTYCZY TEŻ MIŁOŚCI

Jak potem szła Panu praca nad piosenkami?
Nieśpiesznie. Zaczęła się latem 2023 roku, a ostatnie rzeczy kończyliśmy na początku 2025 roku. Samo to świadczy o tym, że ten rosół gotował się powoli. Chciałem, żeby była to płyta dopracowana i spójna, żeby połączyć wszystkie wątki. Żeby stanowiła coś w rodzaju audycji do wysłuchania w całości. Wiem, że to już nie te czasy i teraz - za sprawą streamingu - liczą się głównie pojedyncze piosenki o określonym terminie ważności. Ale żyje się raz i dla mnie ważne jest to, co chcę zrobić, bez względu na to, czy to się komuś bardziej czy mniej spodoba. Moja poprzednia płyta premierowa - „7 widoków w drodze do Krakowa” - była dosyć konceptualna, bo dotyczyła konkretnego zjawiska artystyczno-obyczajowego, ale pozostałe nie były już aż tak spójne. Komponowałem je często z rzeczy, które wydarzały się i pojawiały „po drodze”. „Szóstą godzinę” uważam za najbardziej spójną z dotychczasowych.

Na płytę trafiły bogato zaaranżowane utwory - gra tu nie tylko Pana stałe trio, ale też choćby Atom String Quartet. A wydaje się, że te piosenki są zwiewne, skromne i oszczędne. Jak to się robi?
W jednej z recenzji „Szóstej godziny” ktoś napisał, że przyjemnie brzmi na niej kontrabas. Tymczasem tam nie ma tego instrumentu, jest za to akustyczna gitara basowa. Cieszę się jednak z tej pomyłki, bo pokazuje ona, że otaczam się muzykami, którzy grają w nieoczywisty sposób i potrafią uzyskiwać nieoczywiste brzmienia. To jest trochę odpowiedź na pańskie pytanie. Współpracuję bowiem z artystami, z którymi się świetnie rozumiem, ale z którymi ta współpraca jest też cały czas zaskakująca. Kiedy robimy razem coś nowego, a znamy się już 20 czy 30 lat, to i tak zawsze pojawia się element wzajemnego zaskoczenia. I to jest ważne: że nie zatrzymaliśmy się, że nie chcemy sobie tylko ułatwiać życia, ale lubimy się tak bardzo, że czasem je sobie utrudniamy. Ta płyta brzmi jak brzmi również dlatego, że robiliśmy ją podczas kilku sesji w niezwykłym miejscu - studiu postawionym w Kotlinie Kłodzkiej, wśród łąk i lasów, łagodnie opadających wzgórz. To drewniany budynek stojący na wzniesieniu. Przeżyliśmy tam głęboką, piękną zimę, zachowaliśmy więc, polonistycznie rzecz ujmując, jedność miejsca, czasu i akcji. I faktycznie ten dominujący na płycie motyw zimy był jednocześnie scenografią naszej pracy.

W sześciu piosenkach z „Szóstej godziny” śpiewa Dorota Miśkiewicz. Skąd ta artystyczna i prywatna przyjaźń między państwem?
Dorota jest od 20 lat jak ktoś z rodziny, z jednego zespołu. Tak często spotykamy się w studiu i na koncertach, że właściwie trudno oddzielić nasze drogi. Ja włożyłem kilka swoich pomysłów w albumy Doroty, a ona zawsze bez oporów udzielała się na moich, zaproszenie Doroty było więc oczywiste. „Szósta godzina” to bardzo kameralna przestrzeń, nie było więc miejsca na chór. Stąd Doroty głos raz jako wokalny instrument, rodzaj kontrapunktu dla śpiewanych przeze mnie wersów, a kiedy indziej jako postać w dialogu.

Zawsze przynajmniej w jednej piosence na każdej Pana płycie gra na flecie żona. Tu też tak jest. Trzeba ją mocno namawiać?
Namawiać może nie, natomiast trzeba ją jakoś zwabić do studia.

A czym się wabi żonę do studia?
Obietnicą przyjemnego spędzenia czasu w Gniewoszowie na przykład. Ta nasza artystyczna współpraca trwa tak samo długo, jak małżeństwo. To od zawsze jest jedna z łączących nas nici. Zaczęliśmy od wspólnego występowania w kabarecie, potem Marynia trafiła na wiele lat do mojego zespołu. I ten jej flet jest bardzo ważny, można powiedzieć, że jest to „flet założycielski”. Słychać go już w nagraniu „Naprawdę nie dzieje się nic”. A to przecież początek mojej ścieżki fonograficznej.

Tym razem nie uniknie Pan szufladki z napisem „piosenka poetycka”, bo śpiewa Pan na „Szóstej godzinie” poezję. Co sprawiło, że postanowił Pan sięgnąć po Zagajewskiego, Moczulskiego, Czechowicza czy Maja?
Jedne piosenki pojawiły się wcześniej, drugie później.

eprasa.pl 8f20840ffa

FOT. TOMEK SIKORA

Grzegorz Turnau: Każde z nas jest elektrownią. Uśmiecham się i do takiej myśli, że energia, którą wytwarzamy wraz z ostatnim oddechem, może jeszcze sobie potrwać. Najdłużej oczywiście przez zasilenie innych ludzkich elektrowni. Niektórzy nazywają to wędrówką dusz

Do krótkiego wiersza Adama Zagajewskiego „Płomień" już dość dawno temu napisałem muzykę, ale brakowało mi czegoś w rodzaju rewersu. Stąd mój poprzedzający go tekst „Jedliśmy agrest", jakby do tamtego przyklejony. Jak profanum do sacrum, że tak się wyrażę. Dzięki niemu tytułowy „płomień" z wiersza Zagajewskiego jaśniej świeci. „Paskudną piosenkę" Bronisław Maj podarował mi też ładnych parę lat temu i ona również czekała na swój rewers, czyli „Południowe sny" Leszka A. Moczulskiego, ponieważ obie dotyczą melancholii i różnych sposobów wyczołgiwania się z jej tuneli. „Paskudna piosenka" w oryginale ma zresztą o wiele więcej zwrotek, ostatnio ją nawet okolicznościowo z prof. Majem rozwinęliśmy. Jest to forma otwarta - może kiedyś zarejestrujemy całość, ale raczej z zastrzeżeniem publikacji minimum 50 lat po naszej śmierci. Natomiast jeśli chodzi o Leszka Aleksandra Moczulskiego, to znaliśmy się i współpracowali przez wiele lat, od czasu jego i Jana Kantego Pawluśkiewicza „Nieszporów ludźmierskich". Leszek podarował mi, przeczytał przez telefon, zostawił w kawiarni lub wysłał mejlem bardzo wiele tekstów. Niektóre trafiły na płyty lub były wykonywane na koncertach, ale część została w archiwum. 5-6 lat po śmierci Leszka otworzyłem tę szufladę. I - w pewnym sensie - na „Szóstej godzinie" znowu się z nim spotkałem. Natomiast swoje teksty, które stanowią połowę słownej warstwy albumu, w większości dopisywałem do już istniejących kompozycji, albo - jak w przypadku „Balowych bucików babci Anny" - pisałem, komponowałem i od razu nagrywałem w studiu.

Głównym motywem na „Szóstej godzinie" jest zima. To podobno Pana ulubiona pora roku. Za co Pan lubi zimę?
Za to, że nie muszę cierpieć upału.

(śmiech) A tak na serio?
Już bardziej serio nie może być. Zima nie rozprasza nas festiwalem kolorów, obietnic czy złudzeń. Jest surowa i daje odpoczynek od nadmiaru. Po prostu jest powściągliwa. Dzięki ciszy możemy usłyszeć muzykę, a dzięki zimie możemy docenić wszystkie kolory wiosny czy jesieni, ale z dystansu.

W tych wierszach zima to sen, a sen to, jak Pan kiedyś powiedział, „próba generalna" przed śmiercią. I jej cień unosi się nad tymi piosenkami. To dlatego, że zbliża się Pan powoli do sześćdziesiątki?
Nie tak powoli, raczej bardzo szybko.

Ja już przekroczyłem sześćdziesiątkę.
Czyli da się przeżyć. Sen to kluczowe słowo w sztuce. Bo podstawowe pytanie dla każdego, kto cokolwiek tworzy, brzmi: czym jest rzeczywistość? Snem? A jak nie, to czym? W jednej z moich pierwszych licealnych piosenek śpiewałem: „I zanim się to wszystko stanie/ na klucz się zamknę w fortepianie/ I choć to miejsce trochę ciasne/ zasnę". I właściwie cały czas podejrzewam, że to wszystko, co się wokół mnie dzieje, może być snem leniwego licealisty.

Niby śpiewa Pan, że „Mamy czas", ale podkreśla, że w końcu ten czas powie człowiekowi „dość" i zaliczymy „ostatni bal".
Żyjemy w takich czasach, kiedy ludzie przestali dostrzegać sarkazm i ironię. Zniknęła całkowicie dwuznaczność, wszystko jest tak szalenie dosłowne, że czasem nie nadążam. Niedawno byłem w programie Kuby Wojewódzkiego i on zahaczył o moją współpracę z Taco Hemingwayem. Chciałem mu więc wytłumaczyć, że to nie była żadna współpraca, tylko pozwoliłem Filipowi na wykorzystanie fragmentu jednej z moich piosenek. I Kuba zapytał mnie (sarkastycznie), czy dzięki temu wreszcie zarabiam jakieś pieniądze. Nie czekając, odpowiedziałem: „Ależ oczywiście! Dzięki Taco Hemingwayowi mógłbym już nie pracować!". I proszę sobie wyobrazić, że kilka dni później widzę gdzieś nagłówek: „Turnau nie musi już pracować dzięki Taco Hemingwayowi". Więc teraz, kiedy śpiewam, że „Mamy czas" powinienem dośpiewywać przypis, że „K***a, nie mamy czasu!". Mam nadzieję, że jednak nie wszyscy potrzebują przypisów.

Jak Pan sobie radzi tym z przemijaniem?
Na różne sposoby. Nie ma jednej metody. Od bardzo dawna cała armia osób próbuje to profesjonalnie rozszyfrować i niespecjalnie im to wychodzi. Dlatego nie będę tu pozował na znawcę, jak ci państwo od Chopina. Trzeba co rano podjąć decyzję: czy to lepiej, że się obudziliśmy, czy gorzej. Od tego zależy cała reszta.

Najlepszym sposobem na przemijanie wydaje się tu być po prostu radość życia, którą daje przede wszystkim miłość. Tak odczytuję „Dwa bilety", „Gdybyś" czy „Jedliśmy agrest". Miłość jest dla Pana istotą życia?
Tak, bo w niej zawiera się wszystko, co jest do życia potrzebne. Nie ma miłości bez komunikacji, tak jak żadna twórczość nie istnieje bez odbiorcy. Nie wierzę w twórczość dla samozaspokojenia. Dla mnie to fałszywe. To dotyczy też miłości. Ale pod słowem „miłość" jest też troska, czułość, cierpliwość.

Jest Pan żonaty od prawie 40 lat. O takiej dojrzałej miłości „niedozwolonej do lat 50" śpiewa Pan w „Dwóch biletach". Ta dojrzała miłość bardzo jest inna niż ta młodzieńcza?
Byłbym ostrożny z mówieniem o miłości, jakby to było jakieś zjawisko przyrodnicze. Nie boję się śpiewać o miłości, ale nie potrafię jej omawiać jak tęczy czy zachodu słońca. Nasz stosunek do takich spraw, jak przemijanie czy miłość, ulega zmianom, które są wpisane w biologiczny zegar.

W piosence „Gdybyś" opowiada Pan o przeznaczeniu. Skojarzyła mi się ona z takim ludowym powiedzeniem, że „mąż i żona od Boga przeznaczona". Wierzy Pan w przeznaczenie?
Rozumiem, że ktoś może potrzebować takiego lapidarnego sformułowania, ja za tego typu refrenami jednak nie przepadam. Dla jednego przypadek jest przeznaczeniem, dla drugiego przeznaczenie to przypadek. Uśmiecham się do myśli, że obie wersje są uprawnione. W „Gdybyś" śpiewam jednak nie o przeznaczeniu, ale o tym, by dostrzec siebie w innych ludziach i oswoić powtarzalność ludzkich losów. Każdy związek jest niepowtarzalny i powtarzalny zarazem. Przypomina mi tu się wiersz Czesława Miłosza „Powrót do Krakowa w roku 1880", gdzie pojawia się wers: „Na miejscu starych ludzi są znów starzy ludzie". To niesłychane zdanie. Potężne.

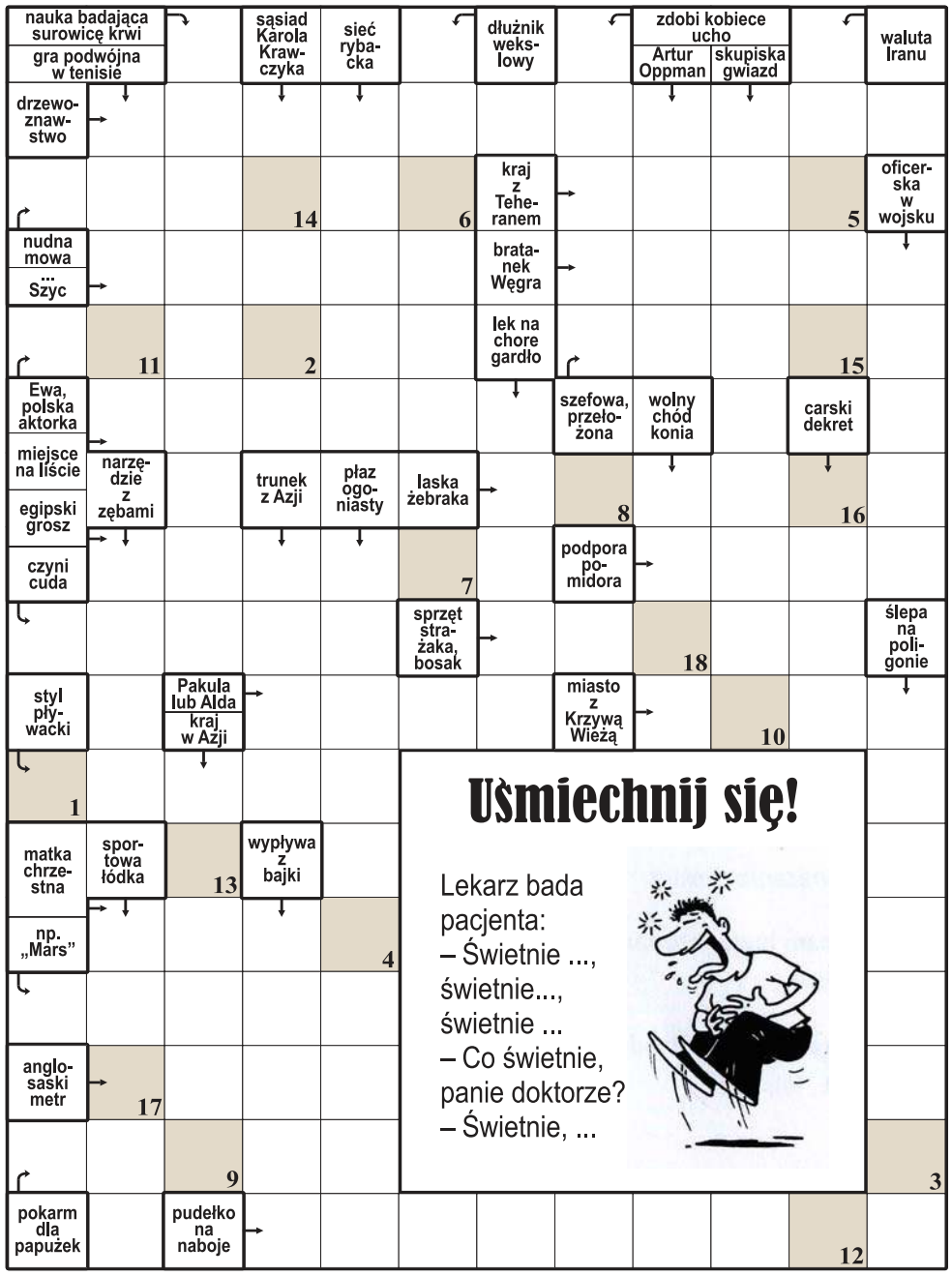
W „Mamy czas" śpiewa Pan, że po śmierci „w nagrodę lub za karę przyjdzie poza czasem być". Znajduje Pan pociechę w metafizyce?
Każde z nas jest elektrownią. Uśmiecham się i do takiej myśli, że energia, którą wytwarzamy wraz z ostatnim oddechem, może jeszcze sobie potrwać. Najdłużej oczywiście przez zasilenie innych ludzkich elektrowni. Niektórzy nazywają to wędrówką dusz.

Płytę kończy najbardziej radosna piosenka tytułowa. Czym jest ta „Szósta godzina", w której „stopi się, zginie/smutek - jak w szklance lód"?
Moja żona, Marynia, źle znosi zimy, tęskni za latem i morzem. Lód się topi, kiedy świeci słońce. Chciałem więc oddalić od niej smutek, przenosząc się na koniec albumu do południowego kraju, w porę sjesty, czyli szóstej godziny od wschodu słońca. Ten utwór nosił zresztą przez długi czas, jeszcze w wersji instrumentalnej, tytuł „Busot" - od nazwy małej miejscowości w Hiszpanii.

To brzmi jak triumf lata nad zimą.
Po co triumf? Pragnąć tego, co się ma - oto najprostsza droga do szczęścia.

eprasa.pl 8f20840ffa

Krzyżówka panoramiczna

Usmiechnij się!

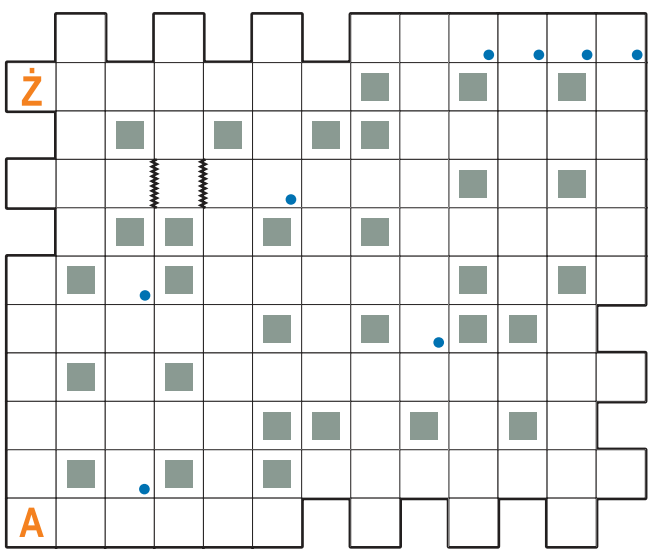
Lekarz bada pacjenta:
– Świetnie ..., świetnie..., świetnie ...
– Co świetnie, panie doktorze?
– Świetnie, ...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 18 utworzą rozwiązanie – dokończenie dowcipu z okienka.

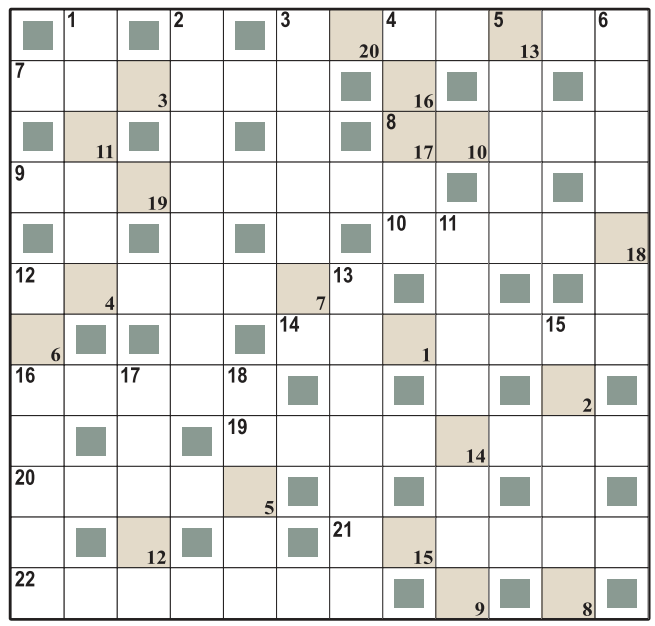
Krzyżówka A-Ż

Każdy odgadywany wyraz (w nawiasie liczba liter) zaczyna się literą poprzedzającą określenie. Miejsce wpisywania – do odgadnięcia. Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

A) niemiecki producent sprzętu sportowego (6).
B) dwuczęściowy kostium plażowiczki (6).
C) wyspa w środkowej części Filipin (4).
D) drzewo iglaste, jedlica zielona (8).
E) zewnętrzna warstwa atmosfery (9).
F) wydarzenie w tym miejscu i czasie (4).
G) Greta, aktorka z filmu „Królowa Krystyna” (5).
H) ciężarki do ćwiczeń gimnastycznych (6).
I) stan w USA w Krainie Wielkich Jezior (8).
J) polski święty katolicki, pustelnik, prezbiter (3,1,5).
K) Anna, zagrała w filmie „Operacja Samum” (5).
L) auto z fabryki Daewoo (5).
Ł) Laura, aktorka w serialu „Klan” (4).
M) półkolisty budynek w parku lub na stadionie (6).
N) warstewka patynya na miedzi, śniedź (5).
O) barwna powieściowa relacja (4).
P) broń biblijnego Dawida (5).
R) czasem pozostaje z dzielenia (6).
S) jeden z zębów przednich (7).
T) ceniony, żółtawy kamień szlachetny (5).
U) owca stepowa z Azji (5).
W) nawałnica, huragan (6).
Z) lampka na nagrobku (5).
Ż) przez ... do serca (7).

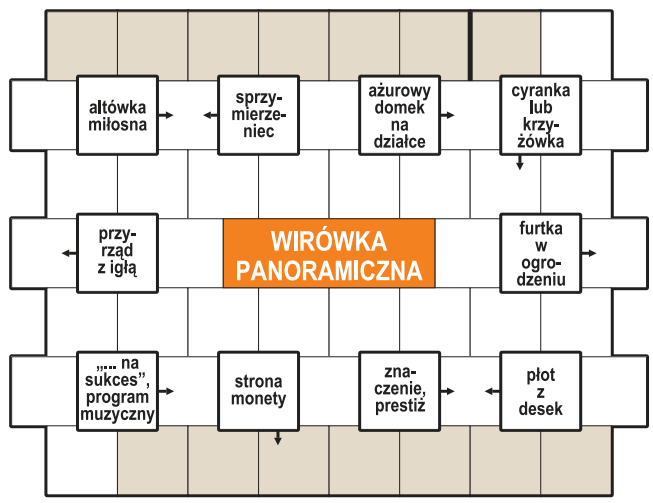
Krzyżówka z hasłem

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu od 1 do 20 utworzą rozwiązanie – myśl „nieuczesaną” Stanisława Jerzego Leca.

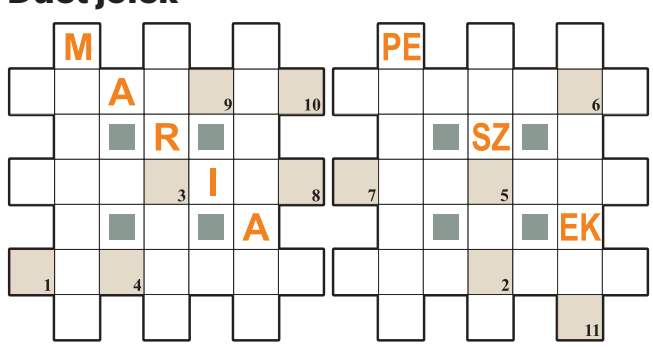
Poziomo:
3) „Dziewczyna i ...”, serial,
7) małpa z Borneo,
8) broń pszczoły,
9) ozdobny koralik,
10) postać w sztuce,
12) poniesiony koszt,
14) mała grządka kwiatowa,
16) hiszpański burmistrz,
19) wąż dusiciel z Amazonii,
20) forma powitania,
21) tatarska czapka,
22) towar na pchlim targu.

Pionowo:
1) poroże łosia,
2) największy z gryzoni,
3) umowa o najem statku,
4) polowe w namiocie,
5) chybiony strzał na bramkę,
6) konkuruje z Wieliczką,
11) technika graficzna,
12) most nad autostradą,
13) butelka na nalewkę,
15) karny lub drogowy,
17) wydra morska,
18) firmowe w barze.

Początek wpisywania odgadniętych wyrazów w polach z kreską, kierunek zegarowy. Litery w oznaczonych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie – tytuł filmu.

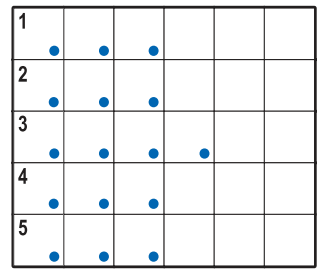
Duet jolek

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 11 utworzą rozwiązanie.

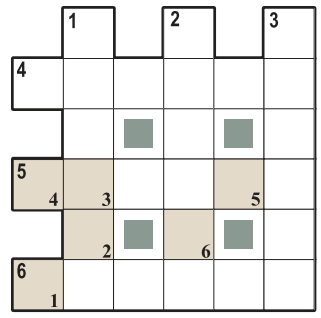
W przypadkowej kolejności:
– królestwo pszczelarza
– ozdoba karty tytułowej
– słabeusz, chuchro
– zanik tkanek
– pseudonim Stefana Żeromskiego
– tłumienie pożaru
– budowla ze śmigami
– zbiór dzieł kilku autorów
– wodoodporny papier
– główna bohaterka sztuki
– duże miasto na Cyprze
– żona Dionizosa

Logogryf

Litery w polach z kropką czytane rzędami utworzą rozwiązanie – tytuł powieści.
1) masa bez kształtu po zgnieceniu,
2) w piłce nożnej - środkowy obrońca,
3) płynie przez Żelazową Wolę,
4) siedziba Lucyfera,
5) bona, piastunka.

Krzyżówka

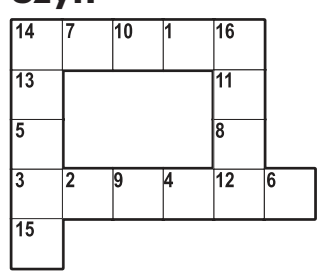

Litery pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu od 1 do 6 utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
4) zielona na boisku,
5) rozwieszona za bramkarzem,
6) dwa słupki i poprzeczka.

Pionowo:
1) młodszy od seniora,
2) model anatomiczny ciała człowieka,
3) w berka, w klasy lub w chowanego.

Szyfr

Litery z pól od 1 do 16 utworzą rozwiązanie: imię i nazwisko aktora,

Poziomo:
14) fotel na biegunach,
3) chaszcze, zarośla.

Pionowo:
14) ... lęgowe dla ptaków,
16) ochronne nakrycie głowy strażaka.

Rozwiązania

Krzyżówka panoramiczna: … że ja na to nie chorujè; **wirówka panoramiczna:** „Kalina czerwona”; **krzyżówka z hasłem:** Bosy nie stąpa po różach; **logogryf:** „Miasto utrapienia”; **krzyżówka:** boisko; **duet jolek:** piosenkarka; **szyfr:** Arkadiusz Jakubik; **krzyżówka A-Ż:** cherubin.

eprasa.pl 8f20840ffa